

Dad Nimò **I Dad Nimò Dad To Gal Dek Dyisas**

Kafaglabat i libru sulat Luk gablà di dad nimò dad to gal dek Dyisas

Na Luk satu to gal mulung, smulat libru ani, na satu gal magin ku Fol di kagun di dad banwe du tamdò gablà ku Dyisas. Na ani satu sulatan ku Tyufilus. Tyufilus ani satu to Grik nun mdatah glalan.

Na sulat Luk ani, du fgadean i too glut santulen ku tan kibò katbù na kalnok i kafaglut dad to muna faglut di ku Dyisas. Santulenan gablà di dad to gal dek Dyisas na i kibòla mbel i Fye Tulen gablà di kenen di dad banwe na i gutambuan tmulen gablà di katdò Fiter di dad to Dyu di Dyérusalém kel di katdò Fol di dad to ise Dyu di dademe dad banwe.

Na santulenan fa gablà di nimò Mtiu Tulus fnè Dwata di nawa i dad to faglut di ku Dyisas Krayst, du alò mdà di kenen gmagan ale mimò i nimò fimò Dyisas dale.

¹ Mabtas Tyufilus, di muna sulatgu di ge, smulat agu gablà di kdee nimò na tdò Dyisas mdà di katbuan mimò, ² kel di duh kagketan samfulê ditù di langit. Na silang magket di takafngen mngewe fagu di Mtiu Tulus i dad galan dek, dunan i dad tamgalékan. ³ Kafnge i kfatin na ktékan, dee kiboan fgadè dale na too glut kenen mto. Di lam fat falò butang galan fite i kton di dale na tulenan dale

gablà di kagot Dwata. ⁴ Na di satu duh di klo Dyisas kmaan di safédla toon man di dale, “Nang gamu tayò mdà di Dyérusalém, bay funayu fatan i kdohò i fakang Màgu Dwata tagmangu di gamu, ⁵ du i kbunyang Dyan alò fagu di yéél, bay di là mlo ani bnunyang gamu fagu di Tulus Dwata.”

Magket Dyisas ditù di langit

⁶ Na di satu kastifun i dad to dek Dyisas, snalekla kenen manla, “Amu, ani kè i bang kfuléam kagotmi i banwemi, gami dad to di Israél?” ⁷ Na tmimel Dyisas, manan, “Landè labetyu gmadè ku kilen i dad bang i tafala bang i Màgu Dwata fagu di glalan. ⁸ Kabay di kagfusuk i Tulus Dwata di nawayu, gamdawat gamu i eneg mdà di kenen na gamtulen gamu gablà di deg di dad to dini di Dyérusalém, na di kabal Dyudiya na Samériya, na kel di klamang banwe.” ⁹ Na kafngen mangman ani, magket kenen, na slengla meye lana kenen di matala du maglidung kenen i labun. ¹⁰ Na klola too meye di langit di kagket Dyisas, katwanla nun lwe to kamlaweh bukay msut di safédla. ¹¹ Na man i dad to én di dale, manla, “Gamu dad to mdà di banwe Galili, tan kè duenyu tadag dini na lngalà di langit? Dyisas ani tamagket di langit mdà di gamu, na én sa knè i kasfuléan dini kadang di fulé duh.” Én man dad kasaligan.

I kalék i tlas Dyudas

¹² Na kafnge én, samfulê i dad gal dek Dyisas di syudad Dyérusalém fdu di bulul dnagit Olibét. I bulul ani mdadong di Dyérusalém nun kè satu kilumitru i kawagan. ¹³ Na di kakella ditù, myak

ale di sibay di tah i gumnèla. I kdeela déén dunan Fiter, Dyan, Dyém, Andru, Filif, Tomas, Bartolomyu, Matyu, satu Dyém tingà Alfyus, Simon dnagit ku Silot, na satu Dyudas tingà Dyém. ¹⁴ Na gal ale stifun du sasatu nawala dmasal di Dwata. Na makuf di dale Méri yê Dyisas na dademe dad libun, na i dad flanek Dyisas lagi.

¹⁵ Na di satu duh, nun mdadong mlatu lwe falò dad faglut di ku Dyisas stifun déén, na tadag Fiter di munala, na manan, ¹⁶ “Dad flanekgu, là fakay ku là gdohò i Tnalù Dwata tagman i Tulus Dwata fagu di ku Dabid di muna fa gablà ku Dyudas, i to mebe i dad to di gukamfèla ku Dyisas. ¹⁷ Dyudas ani satu dememi sgalak di muna, na kenen satu mgalék Dyisas fakuf di gami nimò. ¹⁸ Na gadèyu i filak gwean di sasè nimoan bayadan tanà. Na kafnge én, baling kenen tatek na btù i tienan na lamwà i dad tnain. ¹⁹ Na linge i kdee dad to mnè di Dyérusalém gablà di mkel ku Dyudas, taman i kdagitla tanà én di dale talù, dunan Akildama, na i gumtatekan dunan Tanà Litè. ²⁰ Du tagsulat di libru Salmo, manan,

‘Fye moon ku i gumnean mbaling gumnè tngak na landè mnè déén.’

Na lêman nun gsulat, manan,

‘Fye moon ku nun dademe to tlas di nimoan.’ ”

²¹⁻²² Na fadlug Fiter talù, manan, “Taman du én man i Tnalù Dwata, là fakay ku landè tlas Dyudas nalékmi, satu to fakay tmulen gablà di kték Dyisas mdà di fati, i tagnè gal samnagin gami klo Dyisas dmeme fa gami, mdà di gal kbunyag Dyan, kel di duh kagket Dyisas ditù di langit.”

²³ Na mdà déén, malék ale lwe lagi, dunan Dyosif i tlola Barsabas na satu dagitan dunan Dyustus, na satu lagi dnagit ku Matyas. ²⁴ Kafnge én, dmasal ale, manla, “Amumi Dyisas, ge sa gmadè nawa i kdee dad to. Taman tdoam gami ku simto di lwe ani tamgalékam ²⁵ du mgimò tlas Dyudas, i galam dek, dunan i to tmagak i nimoan du salu di gumnè blà di sasè nimoan.” ²⁶ Na kafngela dmasal, neyela fagu di kbunut* ku simto tlas Dyudas, na Matyas i mgalék. Taman kenen i gatnù di dad sfalò satu gal dek Dyisas.

2

I kakel i Mtiu Tulus Dwata

¹ Na di kakel i duh dnagit Féntikus, tastifun i kdee dad faglut di ku Dyisas di satu gumnè. ² Na tati maktola linge bong uni mdà di langit, gambet uni i bong mgal nus, na fnò uni i gustifunla. ³ Kafnge én, teenla gambet i dad dinè lifoh sbalét na mdon di kat satu dale. ⁴ Na kdeela tafnò i Mtiu Tulus, na tambù ale talù i dad sahal talù, du mdà di gnagan blé Tulus Dwata dale.

⁵ Na nun dad Dyu mnè di Dyérusalém di bang én too mafè Dwata. Mdà ale di kdee dad sahal banwe di tah tanà. ⁶ Kaklingela i bong uni ani, too dee di dale stifun déén. Na too ale tikeng, du kat satu dale lingela i dale talù mdà di dad faglut di ku Dyisas. ⁷ Na én duenla too tikeng, na manla, “Ise kè i dad to talù ani slame mdà di banwe Galili? ⁸ Na tan ku fulung ale talù i gito talù? ⁹ Du sahal dad banwe

* **1:26** Satu kibò dad Dyu malék to, dunan fagu di kbunut. Sulatla dagit i dad to gumalékla di dad malnak batu na kanligongla, na i muna lamwà én i mgalék.

gumdaïto. Nun mdà di banwe Farsya, Midya, Ìlam, Mésototamya, Dyudiya, Kafadosya, Fontus, Asya, ¹⁰ Fridya, Famfilya, Idyif, na dad banwe di Libya mdadong di Sirini. Na nun dademe dad tlang dini mdà di Roma, ¹¹ i dad Dyu na dad to ise Dyu, mgebe di fnaglut i dad to Dyu. Na dademe di gito mdà di Krit na Arabya. Sahal banwe gumdaïto, bay knean, lingeito di gito talù gablà di dad mdatah mgimò Dwata.” ¹² Tikeng ale na msamuk i fandamla, taman sasalek ale, manla, “Tan dé gumtatek ani?” ¹³ Kabay én dademe baling ale smilo i dad faglut, manla, “E talangal ale.”

I ktalù Fiter di dad to

¹⁴ Na kafnge én, tadag Fiter magin i dademe dad sfalò satu dek Dyisas, na falbongan i taluan, manan, “E dad demegu Dyu, na kdeeyu dini di Dyérusalém, fye ku glabatyú moon, taman tooyu beg fanlinge i mangu di gamu ani. ¹⁵ Man nawayu langal i dad to ani bay là ale langal, du neyeyu, alò tngà mnagad i duh. ¹⁶ Kabay ani sa kagdohò i tafakang Dwata fagu di satu tugadan di muna fa dunan Dyol, manan,

¹⁷ ‘Ani sa i nimògu kadang di fulé duh,
toogu blé i Tulusgu di kdee dad to.

I dad ngàyu lagi na libun tmugad ale i fgadègu di dale,

na i dad ngàyu sawang lagi nun kanteenla,
na i dad tua lagi di gamu kamna ale.

¹⁸ Na balù i dad fasakgu lagi na libun,
banlégu ale i Tulusgu,
na tnugadla i fgadègu di dale.

- 19 Na di bang én, fitegu di dad to i dad tnikeng mdà di langit,
na dad ilè dini di tah tanà,
dunan litè, na lifoh, na buk too mangfel.
- 20 Mbaling kmifu i duh
na mbaling fulè i bulen gambet litè.
Ani sa mkel di là fa gdohò i mdatah duh, i duh kukum i Amu.
- 21 Na di duh én kadang,
balù simto mni tabeng di Dwata i Amu, galwà ale.' ” Én man Dwata fagu di ku Dyol.

I kték Dwata ku Dyisas

- 22 Na fadlug talù Fiter, manan, “E gamu dad bel Israél,* tooyu fanlinge i mangu ani. Tagadèyu gablà ku Dyisas mdà di banwe Nasarét. Tafite Dwata na kenen mdek ku Dyisas, du mdà di gnaganan na dad bong tnikeng na dad ilè fimoan kenen di munayu gufiten i kdatahan. 23 Dyisas ani blé Dwata di gamu di bang i knayean, du én tafandaman di muna. Hae, tablén Dyisas di gamu, na lêyu blé di kagot i dad to gamsalà du fafatiyu kenen di krus. 24 Kabay nték sa kenen Dwata na falwaan mdà di fati, du là gmagan i fati magot kenen. 25 Du ani kagdohò i gman Dabid gablà ku Dyisas, manan,
‘Gadègu Amugu tagnè samnagin deg,
du dini kenen di kwanangu, én duengu là likò.
- 26 Na én duen i nawagu too lehew, na dnayengu Dwata,

* **2:22** Israél ani dunan satu dagit Dyékob, tingà Isaak, tingà Abraham, i dad to gumakang Dwata nimoan ale na dad bella kenen dad to, i dad to nifatan, nalakan, na gumlén kafye.

na balù mati i lawehgu ani, knean nun fangu,

²⁷ du laam agu tagak déén di gumnè i dad mati, na laam faloh ku balok laweh i To Landè Salà i kanbongam nawa.

²⁸ Tafgadeam di deg kibògu mfun nawa landè sen, na mdà di kasnaginam deg, fananoam agu klehew.’

²⁹ “Dad flanekgu, toogu man ani di gamu ani gablà di tbulito Dabid. Tamati kenen na talbang, na nun fa lbangan kel di duh ani. ³⁰ Kabay kenen satu tugad Dwata na gadean tatoo makang Dwata nun satu to mdà di bel Dabid fanbalingan hari.

³¹ Du tagadè Dabid i fan mkel, taman nun manan gablà di kték Krayst, i To Mgalék Dwata, di kmanan là kenen tagak Dwata di gumnè i dad mati, na là balok lawehan. ³² Dyisas Krayst i mangu ani tanték Dwata mdà di fati, na kdeemi dini mite dun. ³³ Na ani tafdatah Dwata kenen ditù di kwananan. Na tagdawatan i fakang Maan, dunan i Mtiu Tulusan tafeben dini, na kdee teenyu na lingeyu dini slame mdà di kenen. ³⁴ Na là magket Dabid salu di langit, bay knean, manan,

‘Man Amuito Dwata di Amugu,

“Sudeng ge dini gsen di kwanangu,

³⁵ kel di kagfisangu dad dmuen ge,

na i kafkahgu dale di dungan fafel bliam.” ’†

³⁶ “Taman toogu fbangal i talùgu di kdeeyu dad bel Israél, du fye tooyu gadè, Dyisas i tanlansangyu di krus, fdatah Dwata na fanbalingan

† 2:35 Salmo 110:1 Tulen Dabid gablà di kafdatah Dwata ku Krayst di kdee dad to mnang nawa kenen.

kenen Amu di kdee, na Krayst dunan i To Mgalékan galyu fatan.”

I kdawat dad bel Israël i gman Fiter

³⁷ Na kaklingela i gman Fiter, malbà i nawala, na smalek ale ku Fiter na i dademe gal dek Dyisas, manla, “Dad flaneK, tan i fye nimòmi?” ³⁸ Na tmimel Fiter, manan, “Kat satu gamu msal na tagakyu dad salàyu, na fbunyag gamu fagu di dagit Dyisas Krayst, du fye nlifet Dwata i salàyu, na blén gamu i Mtiu Tulusan. ³⁹ Du én sa fakang Amuito Dwata di gamu, na dad ngàyu, na balù fa dad to di gumawagan, kel di kdee tamgalékan.”

⁴⁰ Kafnge én, dee fa man Fiter du faglabat dale i kaglut gablà ku Dyisas, na toon ale fakdo, manan, “Nang gamu makuf di dad sasè nimò i dad to di bang ani, du fye là gamu gakuf di kaflayam blé Dwata dale.” ⁴¹ Na i kdee dmawat i man Fiter fbunyag ale. Na di duh én mdadong tlu libu dad to gatnù di dad faglut di ku Dyisas.

I ksasatu nawa i dad to faglut

⁴² Na too ale flinge i tdò dad to gal dek Dyisas, na sasatu i nawala di klalòla ku Dyisas. Na gal ale stifun du dmasal di Dwata na snatngàla i fan na minum i ninum du fandamla i kfati Dyisas. ⁴³ Na kdeela tikeng gagin i afèla di Dwata, du too dee dad tnikeng na i dad ilè mgimò i dad gal dek Dyisas. ⁴⁴ I kdee dad faglut sasatu nawala, na too ale sablé. ⁴⁵ Na fablila i dad knunla na sankatla banlé di dad demela nun klidù. ⁴⁶ Na fadlug ale stifun klit i duh di Bong Gumnè Dwata na sasatu ale kmaan di dad gumnèla du fye gafaldamla i kfati Dyisas. Na di kastifunla, too ale lehew mdà di kafye Dwata dale.

⁴⁷ Too ale dmayen Dwata na too ale nafè i dademe dad to. Na klit i duh nun dademe tnù di dad to faglut di ku Dyisas na galwà di dad salàla.

3

I kafgulê i to kimay

¹ Na kafnge éⁿ, di satu duh tngà masol i duh salu Fiter na Dyan di Bong Gumnè Dwata, du tabang dmasal. ² Na di gufusuk di bong labat dnagitla Fye Baweh, nun satu to sudeng déⁿ, na laan gagu du kimay mdà fa di ksutan. Na klit i duh nun tmunda kenen di gufusuk, du éⁿ nimoan beg gal mni di dad to fusuk. ³ Na di kiten dale Fiter na Dyan fan fusuk di Bong Gumnè Dwata, mni di dale. ⁴ Na Fiter na Dyan too ale meye di kenen, na man Fiter di kenen, manan, “Meye ge di gami.” ⁵ Na meye sa i to kimay ani di dale, du man nawan ku nun bléla kenen.

⁶ Kabay man Fiter, “Landè filakgu ku demen blawen, bay i gunungu, éⁿ sa i blégu ge. Di dagit Dyisas Krayst mdà di Nasarét, magu ge.” ⁷ Na nagot Fiter i kmalan gsen di kwanan, na ftadagan kenen. Na gasil mgal i bli na i bukal bli lagi kimay. ⁸ Na fakto tadag na fles magu. Kafnge éⁿ, samngan dale Fiter fusuk di lam i Bong Gumnè Dwata, na magu na fkak na dmayen Dwata. ⁹⁻¹⁰ Na di kite i kdee dad to tabaling magu kenen na dmayen Dwata, too ale tikeng mdà di mkel di kenen, du dilèla kenen i to tagnè sudeng di gufusuk dnagitla Fye Baweh na mni di dad to.

I katdò Fiter

¹¹ Na di kakel ale Fiter na Dyan di balkun dnagit Balkun Solomon, i lagi mgulê gine magot fa dale. Na i kdee dad to too ale tikeng i mkel gine, taman sadlu ale salu déén. ¹² Na di kite Fiter i dad to salu déén, manan di dale, “E gamu dad bel Israél, tan kè i duenyu tikeng na too gamu meye di gami? Man nawayu kè ku mdà di gnaganmi ku demen mdà di katlumi kgulê to ani? Ise sa. ¹³ Kabay i Dwata gumangamfù Abraham, Isaak, na Dyékob, i Dwata dad gutambulito, tafdatahan i Saligan i To Mgalékan, dunan Dyisas. Kabay Dyisas ani balingyu sa blé di falel i dad ganlal, na fiteyu i knangyu kenen di muna Filat, balù fanan ftaku kenen. ¹⁴ Knangyu i To Landè Salà na Too Matlu, na balingyu fni di ku Filat ku falwaan i to manò. ¹⁵ Fafatiyu Dyisas i gumdà nawa, bay tanték kenen Dwata mdà di fati. Na gami sa mite dun na too glut tamto kenen. ¹⁶ Na fagu di kafaglut di dagit Dyisas, i lagi ani tagnèyu dilè na galyu teen dini tabaling mgal na gagu. Na i kafaglut mdà di ku Dyisas i gafgulê kenen. Teenyu sa i ksikof kguléan.

¹⁷ “Na ani, dad flanekegu, gadègu i duenyu fafati ku Dyisas du làyu glabat i nimòyu, salngad i dad ganlalyu. ¹⁸ Kabay i nimòyu én, i kibò Dwata dmohò i tafgadean di muna, du tagmanan fagu di kdee dad tugadan, Krayst i To Mgalékan too maflayam. ¹⁹ Taman msal gamu, na samfulê gamu di Dwata, du fye nlifetan i dad salàyu, ²⁰ du fye nun ktanak nawayu mdà di Amuito, na du fye dekan Dyisas i To Mgalékan galyu fatan samfulê di gamu. ²¹ Kabay Dyisas, là fakay ku laan fa mnè di langit kel di kfalami Dwata i kdee, i tafakangan fagu

di dad matlu tugadan. ²² Du balù Mosis, manan, ‘Kadang di satu duh dek i Amuyu Dwata salu di gamu satu tugadan gambet deg. Kenen satu fdu di gamu, na là fakay ku làyu fanlinge i kdee manan di gamu. ²³ Na ku simto i là flinge i manan sankah di dad to nfun Dwata na too kenen malmo.’

²⁴ “Too glut, na balù i kdee dad tugad Dwata, fandà di ku Samwél kel di kdee dademe dad tugadan tafgadè gablà di bang ani. ²⁵ Gamu sa gakuf di dad fakang Dwata na i tafgadè i dad tugadan di dad gutambulyu. Du ani i fakang Dwata di ku Abraham, manan, ‘Fagu di dad belam, banlégu kafye i kdee dad to di tah tanà.’ ²⁶ Taman di kték Dwata i Saligan Dyisas, funan dek di gamu du fye banlén gamu kafye di kafkagolan gamu di dad sasè nimòyu.” Èn man Fiter.

4

I kukum i dad to mukum dale Fiter na Dyan

¹ Klo Fiter na Dyan talù fa di dad to, i dad bà di Dwata, na ulu i dad gal mantay i Bong Gumnè Dwata, na dad to Dyu dnagit Sadusi, fdadong ale di dale. ² Too ale flabè, du Fiter na Dyan tamdò di dad to gablà di kték Dyisas mdà di fati, na du mték Dyisas fakay mték i dad to. ³ Taman kanfèla ale Fiter na du too flabi fbilanggùla ale kel di tmadol duh. ⁴ Kabay too dee dad to mlinge i tdòla na faglut di ku Dyisas na i kdeela faglut mdadong lime libu i alò dad lagi.

⁵ Na di tmadol duh i dad ganlal, dad tua gal mebe i dad Dyu, na dad gal tamdò i dad flalò Dwata, stifun di syudad Dyérusalém. ⁶ Na gakuf déén i

gumdatah i dad bà di Dwata, Anas na Kayafas, satu Dyan, Alihandro, na dademe dad gaked i gumdatah i dad bà di Dwata. ⁷ Na fafngéla Fiter na Dyan mdà di bilanggù na ftadagla di munala na tambù ale smalek dale, manla, “Nè gumdà i kgaganyu mimò tnikeng na simto dagit i galyu tlo?”

⁸ Na fnò Fiter i Mtiu Tulus, na tmimel, manan, “Gamu dad ganlal i dad to Dyu, na gamu dad tua gal mebe gami, ⁹ ku én duenyu fafngé gami dini di duh ani du snalekyu gablà di ktabengmi i to kimay na i gumdaan mgulê, ¹⁰ fye sa ku tooyu gadè na balù kel di kdee dad to di Israél, i dagit Dyisas Krayst mdà di Nasarét tanlansangyu di krus, bay nték Dwata mdà di fatin, i kfagu to ani mgulê na tadag di munayu. ¹¹ Dyisas sa i batu man di Tnalù Dwata, knang i dad to di kafdakla gumnè, na én sa baling i batu too mabtas na too nun gukmamu.* ¹² Du i kagalwà di kukum Dwata fagu sa alò di ku Dyisas. Du landè dademe dagit di tah tanà gablé di dad to i gafalwà gito.”

¹³ Na too tikeng i dad ulu i dad Dyu di klabè Fiter na Dyan talù, du alò ale btal to na landè ali gnadèla. Kabay toola dilè magin ale ku Dyisas. ¹⁴ Kabay du toola sa teen i to mgulê tadag di saféd ale Fiter na Dyan, taman landè timella. ¹⁵ Taman dekla ale Fiter lamwà di gumukumla na stulen ale, ¹⁶ manla, “Tan sa i fye kiboito i dad lagi ani? I kdee dad to mnè di Dyérusalém slame gmadè gablà di tnikeng mgimòla, na landè kiboito fkéng

* **4:11** I man Fiter ani dunan i gman di Salmo 118:22 (na lêmanyu teen di Matyu 21:42, Mark 12:10, Luk 20:17, Dad Nimò 4:11, 1 Fiter 2:7).

dun. ¹⁷ Kabay, fnangito i dad lagi ani tamdò fagu di dagit Dyisas, du fye là too mbel fa di dad to i santulen gablà di kenen.”

¹⁸ Taman fatlola lêman Fiter na Dyan, na toola fnang dale samtulen ku demen tamdò gablà ku Dyisas. ¹⁹ Kabay tmimel Fiter na Dyan, manla, “Na di gamu sa fandam ku tan i matlu nimò di kite Dwata, ku gamu i nimenmi, ku demen nimenmi Dwata. ²⁰ Du làmi gagan damnan i ktomi samtulen gablà di dad tateenmi na talingemi.”

²¹ Na ani duen i dad ulu lêman fnang dale Fiter. Na kafnge én, falwàla ale du làla gadè ku tan i kfagula mlayam dale, du i kdee dad to too dmayen Dwata mdà di tnikeng mgimòla. ²² I ktua i to mgulé i gungimò tnikeng, tamlukas fat falò falin.

I kdasal i dad to faglut

²³ Na di kafalwà dale, tamulê Fiter na Dyan di dademela na tulenla kdee gman i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua i dad Dyu. ²⁴ Di kaklingela i kdee, sasatu ale dmasal di Dwata, manla, “E Amu Magot i Kdee, ge mimò i langit, tanà, mahin, na i kdee mnè di lamla. ²⁵ Di muna, mdà di Mtiu Tulus, talù ge fagu di saligam Dabid, i gutambulmi, manam,

‘Kan ku fdatah i dad to mdà di dad sahal banwe? Mngabal ale kfagu misan Dwata, bay landè gaganla.

²⁶ Sasatu nawa i dad harila
i dad ulu, stifun ale
du stulen i kibòla misan Dwata i Amu
na misan i To Mgalékan.’†

† **4:26** I gman Harì Dabid ani, teen di Salmo 2:1-2.

Én sa man Dabid.

²⁷ “Na glut Amumi Dwata, gdohò i man Dabid ani, du dini di syudad ani gustifun ale Harì Hérod, Gubirnadador Fontus Filat, magin di dademe dad to ise Dyu, na i dad Dyu di Israél, du sasatu nawala misan ku Dyisas, i Saligam Landè Salà, i To Mgalékam. ²⁸ Na fagu di nimòla ani, tabalingla gimò i kdee tagneam fandam fagu di kaltulusam na di knayeam. ²⁹ Na ani, Amumi Dwata, talingem i sasè manla i kduenla gami. Na fandamam gami i dad fasakam, na banlém gami i klabè samtulen i tnaluum. ³⁰ Fanguléam i dad to fagu di tulusam, na nimoam moon i dad tnikeng na dad ilè fagu di dagit Dyisas i Saligam Landè Salà.”

³¹ Kafngela dmasal, tamgingok i gumnè gustifunla. Na kdeela stifun déén tafnò Mtiu Tulus na midul i klabèla samtulen Tnalù Dwata.

I kasablé i dad faglut

³² Na kdee dad faglut sasatu nawala na fandamla. Na landè di dale mangman ku alò kenen mfun i knunan, bay gal ale sablé mdà di kdee dad knunla. ³³ Na nun bong gnagan i dad to gal dek Dyisas fadlug samtulen, gablà di kték Amula Dyisas mdà di fati, na Dwata too mlé kafye di kdeela. ³⁴ Na landè di dale knulang, du i dad to mfun tanà na dad gumnè, fablila na nebela i bayad, ³⁵ na bléla di dad to gal dek Dyisas, na sansalella di dad to nun klidù.

³⁶ Neyem Dyosif, satu to mdà di dad bel Libay na mdà di banwe Sifrus, i katlo i dad to gal dek Dyisas Barnabas. Na i gumtatek i dagit Barnabas dunan tamgal nawa. ³⁷ Na fablin i tanaan, na i bayad tanà ani blén di dad to gal dek Dyisas.

5

Ananayas na Safira

¹ Kabay nun satu to dnagit ku Ananayas nun yaan dnagit ku Safira. Na fablila satu alel tanàla.

² Kabay busek Ananayas dademe gwean di tanàla, na dademe blén di dad to gal dek Dyisas. Na kdee nimoan ani slame gadè i yaanan. ³ Na smalek Fiter di kenen, manan, “Ananayas, kan ku fagotam Satanasi nawam, na tmulen ge kéng di Mtiu Tulus Dwata fagu di kbusekam i dademe gweam mdà di tanàyu?

⁴ Du di laam fa fabli i tanàyu, gamu sa fa mfun dun. Na di takfablim, i filak gweam ge sa fa mfun dun, na balù tan i kayeam kibò dun fakay sa. Na du glut ani, tan sa i gumdaam mimò ani? Ise ku i dademem dad to i tnulenam kéng, bay Dwata.”

⁵ Na di kaklinge Ananayas i man Fiter ani, tati fugen na fles mati. Na i kdee dad to mlinge i mkel di kenen too ale likò. ⁶ Na fnungas i dad lamnok lagi i lawehan na santiangla lamwà na lbangla.

⁷ Na mdadong tlu uras i kubu fusuk déén yaan Ananayas, bay laan gadè i tamkel di yaanan. ⁸ Na smalek Fiter di kenen, manan, “Tulenam deg, alò ani kè bayad i gwèyu di tanà fabliyu?” Na tmimel Safira, manan, “Hae sa, alò éni i gwèmi.”

⁹ Taman man Fiter di kenen, manan, “Kan ku sansatuyu i nawayu du fye tnilewyu i Tulus Dwata? Neyem, i dad lagi lambang i yaanam gine tadéén di takab ani, du lêla ge santiang.” ¹⁰ Na di kman Fiter ani, makto fugen Safira di bli Fiter na fles mati. Na di kfusuk i dad lamnok lagi teenla tamati kenen, taman santiangla lamwà na lbangla di saféd i yaanan. ¹¹ Na di kaklinge i kdee dad

faglut na kdee dademe dad to gablà di dad mgimò ani too ale likò.

Dad tnikeng

¹² Na too dee tnikeng na dad ilè mgimò di bleng i dad to fagu di dad to gal dek Dyisas. Na kdee dad faglut gal ale stifun di Balkun Solomon di Bong Gumnè Dwata. ¹³ Kabay nun dademe dad to là faglut, likò ale makuf di dale balù ku toola ale nafè. ¹⁴ Kabay too matnù i kdee dad to faglut di ku Dyisas i Amu, dad lagi na dad libun. ¹⁵ Na mdà ani, nun dad to mebe i dademela nun tduk di dad dalan gumagu Fiter, na filèla di dad igem na dademe gumilè, du fye di kaglius Fiter déén, balù alò alungan i gamlidung dale, mgulê ale. ¹⁶ Na too dee dademe dad to mdà di dad banwe glibut di Dyérusalém stifun déén, du mebe i dademela nun tduk na i dad to fnusuk i dad busaw, na kdeela mgulê.

I kaflayam i dad to gal dek Dyisas

¹⁷ Na di bang atù i gumdatah dad bà di Dwata, na dad dademen gagin di fnaglut dnagit Sadusi, too ale mingà nawa. ¹⁸ Taman kanfèla i dad gal dek Dyisas, du bnilinggùla. ¹⁹ Kabay di kakifu, satu kasaligan Dwata lamwa dad takab i bilanggù na faginan ale lamwà, na manan di dale, manan, ²⁰ “Salu gamu di Bong Gumnè Dwata na too gamu tmulen gablà di falami nawa.”

²¹ Na mimen ale i man i kasaligan na di ksut i duh fusuk ale di lam i Bong Gumnè Dwata, na tambù ale tamdò di dad to.

Di kakel i gumdatah i dad bà di Dwata na i dad dademen, fastifunla kdee dad tua mebe i dad Dy,

i dad ganlal gal mukum i dad bel Israél, na fngéla i dad gal dek Dyisas mdà di bilanggù. ²² Kabay, di kakel i dad to gal mantay di bilanggù, talà ale sa déén, taman samfulê ale di dad to mdek dale na tulenla dale, manla, ²³ “Kakelmi di bilanggù teenmi too fye sa kagtakaban na i dad to gal mantay, déén ale di gufusuk di dad takab, bay di kalwami dun landè to déén di lam.” ²⁴ Kaklinge i ulu i dad to gal mantay i Bong Gumnè Dwata na i dad ulu di dad bà di Dwata i man i dad dekla, too ale tikeng, na toola fandam ku tanè ale.

²⁵ Na nun satu to kel déén, na manan di dale, “E gamu, i dad to bnilanggùyu tadtù ale di lam Bong Gumnè Dwata na lêman ale tamdò di dad to.”

²⁶ Na di kaklingela ani, mdà i ulu di dad gal mantay na i dad demen salu ditù, du nngéla i dad gal dek Dyisas. Kabay làla ale fanlayam, du likò ale di dad to ken tnudà ale i dad batu.

²⁷ Na di kebela i dad gal dek Dyisas di gustifunla, ftadagla di muna i dad ulu i dad Dyu, na smalek i gumdatah i dad bà di Dwata dale, ²⁸ manan, “Tatoomi gamu fnang tamdò gablà ku Dyisas. Kabay knean tabaling én nimòyu, na tatoo mbel i katdòyu di klamang syudad Dyérusalém, na kayèyu man mati Dyisas du mdà di gami.”

²⁹ Na tmimel ale Fiter, manla, “Too mabtas ku nimenmi Dwata, ise to. ³⁰ I Dwata fnangamfù dad gutambulito i mték ku Dyisas mdà di fatin kafngeyu mati kenen fagu di kafansangyu kenen di krus. ³¹ Na fdatab Dwata kenen fagu di kaf-sudengan kenen gsen di kwananan, na nimoan kenen Gumdatah na To Falwà. Ani nimò Dwata du fye nun dalan i dad bel Israél msal, du fye

nlifet Dwata i dad salàla. ³² Gami sa fakay tmulen gablà i kdee ani, du tateenmi Dyisas kafngen mték, na nun satu fa mite dun, dunan i Mtiu Tulus blé Dwata di dad to mimen kenen.”

³³ Na di kaklinge i dad ulu i man Fiter, too ale flabè na kayèla ale fnati. ³⁴ Kabay nun satu Farisi di dale dnagit ku Gamalyél gal tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, too nafè i kdee dad to. Tadag kenen na dekan i dademe funa falwà là mlo i dad to gal dek Dyisas. ³⁵ Na di kalwàla, manan di dad demen ulu déén, manan, “E gamu dad bel Israél, tooyu fandam i knayèyu nimò di dad to ani. ³⁶ Du là dee fali takubu, nun satu to dnagit ku Tudas too fdatah i kton, na mdadong fat latu dad to magin di kenen. Kabay là mlo nun mati kenen, na i dad to magin kenen sbalét na landè gukel i dad nimoan. ³⁷ Kafnge én, nun lêman satu to mdà di banwe Galili dnagit ku Dyudas msut di bang fsulat kdee dad to i dagitla di banwela, na dee dad to mlalò kenen. Kabay nun lêman mati kenen na i kdee dad to mlalò kenen sbalét. ³⁸ Taman ani fngewegu gamu gablà di dad to ani, tatiyu ale fbayà. Falwàyu ale, du ku i nimòla na tdòla mdà di to, landè sa gukelan. ³⁹ Kabay ku di Dwata i gumdaan làyu gagan fnang dale, du én balingyu sanfati Dwata.” ⁴⁰ Na nagingla i fngewe Gamalyél. Taman lêmanla fatlo i dad to gal dek Dyisas, na fbadasla ale. Na kafnge én, lêmanla ale fnang tamdò fagu di dagit Dyisas na falwà dale.

⁴¹ Na tamdà i dad to gal dek Dyisas mdà di gustifun i dad ulu i dad Dyu, magin i bong klehewla, du di kite Dwata gablà ale maflayam mdà di ksasatula di ku Dyisas. ⁴² Na klit i duh déén ale

di Bong Gumnè Dwata na di dad gumnè i dad to, du too ale tamdò na tmulen gablà di Fye Tulen, dunan Dyisas i To Mgalék Dwata galla fatan.

6

I kalék i dad fitu to tmabeng

¹ Na di bang éⁿ, di katnù i kdee di dad gal mlalò ku Dyisas, sugak i dad to Dyu talù Grik na i dademe dad Dyu talù Hibru, du manla i dad balu i dad Dyu talù Grik là banlé i alel klidùla salngad i dademe di klit i duh. ² Taman i dad sfalò lwe dek Dyisas, fatlola i dademe dad faglut di ku Dyisas, na manla di dale, “Là sa fye ku gami i malel di dad to nun klidù, ken gtagakmi baling i katdòmi Tnalù Dwata. ³ Taman dad flanekmi, fye ku malék gamu fitu lagi dini di gamu i too mgafè na fnò i Tulus Dwata, na nun kfulung, na dale fimòmi i kablé di dad faglut nun klidù, ⁴ du fye éⁿ alòmi nimò dmasal na tamdò Tnalù Dwata.”

⁵ Na too mayè i kdee dad faglut stifun déén. Taman nalékla Stifan, i satu to too faglut di ku Dyisas, na fnò i Mtiu Tulus, na nalékla Filif, Frokorus, Nikanor, Timon, Farminas, na Nikolas, satu to mdà di banwe Antiyok. Ise Dyu kenen, bay magin di kafaglut i dad Dyu. ⁶ Na di kgalék i dad fitu lagi, nebela di dad to gal dek Dyisas na fkahla i dad falella di dad to mgalék, du dnasalla.

⁷ Taman di bang éⁿ, too mbel Tnalù Dwata. Na too matnù kdee dad to faglut di ku Dyisas di Dyérusalém, na too dee dad bà di Dwata faglut.

I kalfèla ku Stifan

⁸ Na Stifan, too banlé Dwata i kafye na gnagan mimò i dad tnikeng na i dad ilè di muna i dad to. ⁹ Kabay di bang éñ, nun samdal ku Stifan, dunan i dad to mdà di satu gusatdò i dad Dyu dnagit Gusatdò Dad To Galwà di Kaglifanla. Éñ gumdàla di banwe Sirini, na Alihandriya, na i gumdà dademe mdà di banwe Silisya na Asya. Na dad to ani samdal ku Stifan. ¹⁰ Kabay là ale gamtimel di kfulung Stifan talù, du i kfulungan talù mdà sa di Tulus Dwata.

¹¹ Taman tñadenla dademe to ftulen kéng, na manla, “Talingemi sa i man Stifan, na i gmanan dmuen ku Mosis, na dmuen Dwata.”

¹² Na mdà éñ, banléta nawa i dad to, na i dad tua mebe i dad Dyu, na i dad tamdò i dad flalò Dwata. Taman kanfèla Stifan na nebela kenen di muna i dad ulu i dad Dyu. ¹³ Kafnge éñ, nebela déén dad to ftulenla kéng gablà ku Stifan, na manla, “To ani, nun galan man dmuen i Bong Gumnè Dwata, na dmuen i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. ¹⁴ Na talingemi i manan gablà ku Dyisas i to mdà di Nasadét. Lanbaan kun i Bong Gumnè Dwata, na tanlasan i kdee ukum blé Mosis gito.” Éñ man i dad to tmulen kéng. ¹⁵ Na kdee dad ulu i dad Dyu déén, toola neye Stifan. Na teenla i bawehan too mneng salngad i kasaligan Dwata.

7

I ktalù Stifan

¹ Na i gumdatah i dad bà di Dwata, snalekan Stifan, manan, “Glut kè i kdee man i dad to ani?”

² Na man Stifan, “E dad flanekgu na gamu dad

tuagu, fanlingeyu i mangu ani. Di muna fa, Dwata i mdatah di kdee, msut di gutambulito Abraham di knean di banwe Mésofotamya, di laan fa mnè di banwe Haran,³ na man Dwata di kenen, ‘Tagakam tanaam ani, na i dad flanekam na salu ge di banwe tdòta ge.’

⁴ “Taman mdà Abraham, tagakan i banwe Kaldiya na mili kenen di banwe Haran. Na di kfati maan, dek Dwata kenen fadlug di banwe gumneito ani. ⁵ Na di duh én, landè fa knun blé Dwata di ku Abraham, balù tukay tanà landè. Kabay fakang Dwata fafunan kenen i tanà ani kel di dad belan, balù di bang én landè fa tingaan. ⁶ Na ani man Dwata di kenen, ‘Di satu duh kadang, mnè i dad belam di mahal banwe, ise dale banwe, na mbaling ale fasak di dad to mnè déén, na too ale fanlayam di fat latu fali i klon. ⁷ Kabay fanlayamgu i dad to gumagfasakla. Na kafnge én, tabaling ale galwà di banwe én, na mangamfù ale di deg di banwe ani.’

⁸ “Na kafnge én, banlé Dwata Abraham ilè, dunan i ktulì i kdee belan lagi, du ani gugmadè na too dnohò Dwata i fakangan di kenen. Taman tnulì Abraham i tingaan Isaak di gwalun duh kafngen sut. Na kafnge én, tnulì Isaak i tingaan lagi Dyékob. Na lê sut i dad ngà Dyékob na tnulian i dad sfalò lwe dad ngaan lagi, i dad gutambulito.”

Gablà ku Dyosif

⁹ Na fadlug Stifan talù, manan, “Na du mingà nawa i dad flanek Dyosif kenen, taman fablila, du fye mgimò fasak di dad to di banwe Idyif. Kabay samnagin Dwata ku Dyosif, ¹⁰ na falwaan kenen

di kdee dad kaflayaman. Hae, du di ktadagan di muna Faraon, i harì di banwe Idyif, too kenen ttabeng Dwata, du banlén Dyosif i kfulung na toon gaflehew Faraon. Taman fagot Faraon ku Dyosif i banwen, na balù i gumnean.

¹¹ “Na kafnge én, kel i bong kbitil di klamang banwe Idyif na banwe Kanaan, na too maflayam i dad to déén, na i dad gutambulito talandè gumwèla knaan. ¹² Taman di kaklinge Dyékob nun knaan di Idyif dekan i dademe dad ngaan lagi ditù, dunan i dad gutambulito, na ani tnanin ksalula di banwe Idyif. ¹³ Na di galwe dulèla salu ditù, tulen Dyosif dale kenen i twalila. Na kafnge én linge Faraon gablà di dad flanek Dyosif. ¹⁴ Taman fafngé Dyosif i maan Dyékob, na balù i kdee dad flanakan, na fitu falò lime i kdeela. ¹⁵ Na kafnge én, salu Dyékob di Idyif, na déén gumatin kel di dademe dad gutambulito. ¹⁶ Na i dad lawehla nili samfulê di banwe Sikim, na lbangla ale di ilib tagnè bnayad Abraham mdà di dad bel i to dnagit Hamor.

¹⁷ “Na di kdadong i bang kdohò Dwata i fakan-gan di ku Abraham, tabaling too matnù i kdee dad gutambulito di banwe Idyif, ¹⁸ kel di katlas harì Faraon i gumdatah di banwe Idyif, na i tlasan là dmilè ku Dyosif. ¹⁹ Na i harì ani, toon fangaw i dad gutambulito na fanlayaman ale, du nlegesan ale tmagak i dad malnak ngàla di lwà, du fye mati ale.”

Gablà ku Mosis

²⁰ Na fadlug Stifan talù, manan, “Na di bang én, sut Mosis, na too fye baweh tingà lagi ani di kite

Dwata. Na tlu bulen klo i tuan muni kenen. ²¹ Na di làla gagan muni kenen tagakla, na teen kenen i tingà Faraon libun na nwean na nngaan. ²² Na tdòla ku Mosis i kdee gnadè i dad to di Idyif. Na mbaling too nun kfulungan talù na mimò.

²³ “Na di tafat falò fali Mosis, i man nawan nlauyan dademen dad bel Israél. ²⁴ Na ditù teenan satu bel Israél fanlayam i satu to mdà di Idyif, na du nsenan i dademen, fnatin i to mdà di Idyif. ²⁵ Na fandam Mosis gamlabat moon i dademen na kenen gufagu Dwata i ktabengan dale, du fye galwà ale di falel i dad to di Idyif, bay làla glabat dun. ²⁶ Na di tmadol duh, teenan lwe dad bel Israél saglà. Na mayè smafye dale, manan, ‘E dad flanekgu, saflanek gamu, na kan ku saglà gamu?’

²⁷ “Kabay i to mlayam i demen, lugadan Mosis, manan, ‘Simto kè mlé ge glal mdek na mukum gami? ²⁸ Kayeam kè ku fnatim agu gambet kfatim i to mdà di Idyif malfabi?’ ²⁹ Na di kaklinge Mosis i manan, mila kenen salu di banwe Midyan na mnè déén. Na klon déén nun lwe tingaan slame lagi.”

I katlo Dwata ku Mosis

³⁰ Na fadlug Stifan talù, manan, “Na di kaglius fat falò fali, nun kasaligan Dwata msut di ku Mosis di dinè lifoh di lam i tukay kayu déén di banwe gulandè to mdadong di bulul Sinay. ³¹ Na di kiten dun too tikeng. Na taman fdadong kenen déén, du mayè meye. Kabay di kagdadongan talingen talù Dwata i Amu. Na ani manan, ³² ‘Agu sa i Dwata fnangamfù i dad gutambulam, dunan Abraham, Isaak, na Dyékob.’ Na baling kankal Mosis di klikoan, taman laan neye dun.

33 “Na man Dwata di kenen, ‘Nlusam i dad talumfaam, du fitem i kafeam deg, du dini agu di gutadagam. 34 Tateengu i kaflayam gnagu i dad togu di banwe Idyif. Talingegu i dalongla, na fdanà agu salu dini du falwàgu ale di falel i dad to di Idyif. Taman faflal ge, du dekta ge samfulê di Idyif.’ ”

Gablà di là kdawat dad bel Israél ku Mosis

35 Na fadlug talù Stifan, manan, “Na Mosis ani, dunan i to là dnawat i dad gutambulito di kmanla, ‘Simto kè mlé ge glal mdek na mukum gami?’ Kabay Dwata mdek kenen fagu di kasaliganan msut di kenen di dinè lifoh di tukay kayu, du fye falwà Mosis i dad ton na mebe dale. 36 Na Mosis i mebe dale lamwà di banwe Idyif. Na dee dad tnikeng na ilè nimoan di Idyif, di Fulè Mahin, na lêman di banwe gulandè to klo fat falò fali.

37 “Na Mosis ani, kenen i talù di dad bel Israél, manan, ‘Di satu duh kadang nun tugad Dwata dekan di gamu, salngad i kdekan deg, na i gumdaan dunan di dad dademeyu.’ 38 Na déén sa Mosis di kastifun i dad to di banwe gulandè to di saféd i dad gutambulito na balù i kasaligan Dwata i talù di kenen di Bulul Sinay. Na gamdawat kenen i talù mdà di Dwata mlé nawa na tugadan di gito.

39 “Kabay i dad gutambulito là mayè mimen kenen. Balingla kenen knagol, na kayè nawala ku samfulê ale di banwe Idyif.

40 “Taman manla di ku Aron, ‘Mimò ge gami dad dwata, du fye nun mebe gito samfulê di banwe Idyif, du laito gadè ku tan i mkel di ku Mosis, i to mebe gito lamwà di banwe Idyif.’ 41 Taman di

bang é, mimò ale dwatala kafbaweh i tingà baka, na nebela i dsùla di baka mgimòla, na mimò ale fista du dnayenla i mgimòla é.

⁴² “Kabay knagol ale Dwata na fbayaan ale mangamfù di dad blatik di langit. Na i nimòla ani i kagdohò i fsulat Dwata i dad tugadan di muna fa, manan,

‘Gamu dad bel Israél, kloyu mnè di banwe gulandè to fat falò fali,
mati gamu lmanaf du dsùyu, bay ise ku di deg gudamsùyu na gumléyu dun.

⁴³ Kabay balingyu nebe i gumnè i dwatayu dnagit Molok,
na i dwatayu dnagit ku Rifan kafbaweh blatik. Na é sa i dad dwata i mgimòyu du fnangamfùyu.

Taman du ani nimòyu, fanlayamta gamu du febegu gamu di satu banwe sentù Babilon!’

⁴⁴ “I dad gutambulito, sansebela i gumnè Dwata gumangamfùla di kenen di kagula di banwe gulandè to. I gumnè ani tanimòla fagu di tafgadè Dwata di ku Mosis, du laloan i tafite Dwata di kenen. ⁴⁵ Na sablé i dad muna gutambulito i gumnè Dwata sansebela di dad tmadol gutambulito. Na di kaglius dee fali nebela lêman di kfusuk ale Dyaswa di banwe blé Dwata dale du tandal Dwata i dademe dad to mdà di banwela é. Na i gumnè Dwata, sana knean déen kel di kagot Harì Dabid. ⁴⁶ Na Dabid, too banlé Dwata kafye, na fnin di Dwata ku falohan kenen fdak i satu gumnè Dwata, i Dwata fnangamfù Dyékob. ⁴⁷ Kabay Solomon tingà Dabid baling i fdak dun di Dwata.

⁴⁸ “Kabay i kaglutan, i Too Mdatah Dwata là sa mnè di dad gumnè nimò i dad to, du man Dwata fagu di satu tugadan, manan,

⁴⁹ ‘I langit i gusudenggu,
na tanà i gumkah bligu.

Taman balù tan i gumnè nimòyu deg,
là sa gablà gumnè én,

⁵⁰ du deg sa mimò i langit na tanà na i kdee.’ ”

⁵¹ Na fadlug talù Stifan, manan, “Tay, too mgal sa uluyu, du làyu fkah di nawayu i man Dwata di gamu, na là gamu flinge kenen. Salngad gamu i dad gutambulyu, du galyu knang i Mtiu Tulus Dwata. ⁵² Di kdee dad tugad Dwata di muna, landè di dale là fanlayam i dad gutambulyu. Dademe dad tugad Dwata fnatila du fgadèla gablà di kakel i To Landè Salà dini di tah tanà. Na di kakelan nangkalyu na balingyu kenen fnati. ⁵³ Gamu sa gamdawat i dad flalò mdà di Dwata, fagu di dad kasaliganan, bay knean làyu sa nimen dun.” Én man Stifan di dad ulu i dad Dyu.

I kfatila ku Stifan

⁵⁴ Na di kaklingela i man Stifan, kminggat ale kifanla du too ale flabè kenen. ⁵⁵ Kabay Stifan fnò i Mtiu Tulus, lngalà di langit na teenan i bongkneng Dwata, na teenan Dyisas tadag gsen di kwanan Dwata. ⁵⁶ Na manan, “Neyeyu, teengu tamalwa i langit na i dnagit Tingà To tadag di kwanan Dwata.”

⁵⁷ Kabay balingla too kanto mkit, na snafangla i dad klingela, du là ale mayè flinge i man Stifan, na sdulê ale mugdang kenen. ⁵⁸ Na snadyolla kenen lamwà di syudad, na tanbùla tnudà batu.

Na i dad to dmalam kenen gine, ale sa tmudà i tnanin batu, na nlusla i dad saulla na fbantayla i satu lagi dnagit ku Sol. ⁵⁹ Na slengla tmudà i dad batu di ku Stifan, dmasal kenen, manan, “Amugu Dyisas, dnawatam i nawagu ani.” ⁶⁰ Na kafnge éen, galkuad kenen na tlon Dyisas, manan, “Amugu, begam nlifet i salàla ani.” Na di kmanan ani mati kenen.

8

¹ Na nagin Sol i ayè i dad to mati ku Stifan.

I kaflayam Sol i dad faglut di ku Dyisas

Na di duh kfatila ku Stifan, dunan i katbù kaflayam i dad to faglut déén di syudad Dyérusalém. Na dee dad faglut, mila ale na sbalét di klamang dad banwe Dyudiya na Samériya, na alò i dad to gal dek Dyisas mtagak di Dyérusalém. ² Kabay nun dademe dad to mangamfù di Dwata lambang ku Stifan, na toola kenen nlanu di bong klidùla.

³ Kabay i too kayè Sol falmo i dad faglut di ku Dyisas, taman snafngabalan ale di lam dad gumnèla na kanfean balù lagi na libun, na fbilangguan ale.

I katdò Filif di banwe Samériya

⁴ Na i dad to faglut tamasbalét di sahal banwe, balù nè gusalula samtulen ale i Fye Tulen gablà ku Dyisas. ⁵ Na nun satu lagi faglut dnagit ku Filif, salu kenen di satu syudad di banwe Samériya na tamdò di dad to déén gablà di kakel Krayst i To Mgalék Dwata. ⁶ Na di kaklinge i dee dad to stifun déén i tdò Filif na di kitela i dad tnikeng mgimoan, too ale flinge kenen. ⁷ Falwaan dee dad busaw,

na too ale mkit di kalwàla di dad to. Na fanguléan dee dad to là galyak lawehla na i dad kimay. ⁸ Na taman too lehew i dad to mnè di syudad gutamdò Filif.

Simon i to mloos

⁹ Na di syudad én, nun satu lagi dnagit ku Simon. Tamlo nan kenen mloos na too tikeng i kdee dad to di klamang Samériya, du mdà di dad nimoan. Na toon dag i kton, du galan man too kenen mtulus. ¹⁰ Na kdee dad to, mdà di mdanà to kel di mdatah to, too ale flinge ku Simon, du manla, “To ani gumlé Dwata gnagan dnagit Tulus Too Mdatah.” ¹¹ Na tamlo gaftikeng Simon i dad to, taman too ale flinge kenen. ¹² Kabay di katdò Filif i Fye Tulen gablà di kagot Dwata, na gablà di ku Dyisas Krayst, faglut ale na fbunyag ale balù dad lagi na dad libun. ¹³ Na balù Simon tabaling faglut na fbunyag. Na samnagin kenen di ku Filif, na too kenen tikeng mdà di dad ilè na dad tnikeng mgimò Filif.

¹⁴ Na di kaklinge i dad to gal dek Dyisas ditù di Dyérusalém, tadnawat i dad to di Samériya i Tnalù Dwata, dekla Fiter na Dyan ditù di dale. ¹⁵ Na di kakella déén, dnasalla di Dwata i dad to falami faglut fye gdawatla i Mtiu Tulus. ¹⁶ Du i Tulus Dwata là fa fusuk di balù satu di dale, du alò ale fbunyag fagu di dagit Amula Dyisas. ¹⁷ Na fkah Fiter na Dyan falella di dad to én, na gamdawat ale i Mtiu Tulus Dwata.

¹⁸ Na teen Simon tagdawatla Tulus Dwata fagu di kafkah ale Fiter i dad falella di dale. Taman fanan banlé filak Fiter na Dyan, na manan,

19 “Begyü blé deg i kgagan én, du fye kdee dad to gufkaḡu i dad falelḡu gamdawat i Mtiu Tulus.”

20 Kabay tmimel Fiter kenen, manan, “Fye moon ku malmo ge gagin di filakam du man nawam gaganam bnayad i blé Dwata. 21 Landè alelam di nimòmi, du là ge matlu di kite Dwata. 22 Nsalam i sasè nimoam, na dmasal ge du fye nlfet Dwata i sasè di fandamam. 23 Du i teengu di ge, too mingà nawam na too ge mgikat di salà.”

24 Na talù Simon, manan, “Begyü agu dnasal du fye là mkel di deg i gmanam ani.”

25 Na di kafnge ale Fiter tamdò gablà di Amula Dyisas Krayst, samfulê ale di Dyéruusalém. Na di kagula dee guslobla di dad malnak banwe di Samériya du tdòla i Fye Tulen gablà ku Dyisas.

Filif na i ganlal di banwe Itiyofya

26 Kabay nun kasaligan Dwata talù di ku Filif, manan, “Mdà ge magu di dalan fdu di Dyéruusalém salu di Gasa.” Na dalan ani gagu di banwe gulandè to. 27 Na di kaklinge Filif i gman i kasaligan, mdà kenen. Na di slengan magu nun teenan satu to taknafun mdà di banwe Itiyofya magu mulê. Na i lagi ani satu ganlal too mdatah du gal magot filak i libun gumdatah di banwe Itiyofya dnagit ku Kandis. Tasalu kenen di Dyéruusalém du mangamfù di Dwata, 28 na di kuléan smakay kenen kalisa. Slengan magu masa kenen i surat tugad Dwata Isaya. 29 Na man Tulus Dwata di ku Filif, manan, “Fdadong ge di kalisa atù na nagingam.” 30 Taman faflal Filif fdadong di kalisa na lingen kbasa i lagi én mdà di surat tugad Dwata Isaya. Taman smalek Filif, manan, “Glabatam kè i bnasam?”

³¹ Na tmimel i ganlal, manan, “Tan i kaglabatgu ku landè to tamdò dun di deg?” Na nlakan Filif smakay na fyakan kenen fye sudeng di safédan.

³² Na ani bnasa i ganlal, manan, “Salngad kenen i bilibili nebe du fan knatê, na salngad i ngà bilibili là mugak di kwè i bulan, du landè manan.

³³ Na toola kenen fyà, na là tlu i kukumla kenen. Na landè dad belan, du i klawilan di tah tanà tafto.”

³⁴ Na man i ganlal di ku Filif, manan, “Begam tulen deg kun ku simto gugtadè i man tugad Dwata ani, kenen kto ku demen dademe to?” ³⁵ Na taman tambù Filif tmulen di to é n i Fye Tulen gablà ku Dyisas mdà di bnanan gine. ³⁶ Na slengla magu kel ale di satu yéél, na man i ganlal, “Neyem, nun sa yéél dini. Fakay dé ku bnunyagam agu?”

³⁷ Na man Filif di kenen, manan, “Fakayta ge sa bnunyag ku faglut ge mdà di nawam.” Na tmimel i ganlal, manan, “Hae, faglut agu Dyisas Krayst i too glut Tingà Dwata.”

³⁸ Taman fafanakan i kalisa na lwe ale, Filif na i ganlal, tufa di yéél, du bnunyag Filif kenen. ³⁹ Na di kalwàla di yéél, nwè Tulus Dwata Filif na talà nan teen i ganlal dun. Kabay fles kenen di kagun na too kenen lehew. ⁴⁰ Na Filif, tabaling kenen gkel di banwe Asutu, na mdà déén, magu kenen na nkatan i kdee banwe kel di banwe Sisariya, du tamdò kenen i Fye Tulen.

9

I kguman nawa Sol

¹ Kabay di bang én, too fanlikò Sol i dad to faglut di ku Dyisas du manan fnatin ale. Na salu kenen di gumdatah i dad bà di Dwata, ² na mni dad sulat fdilè kenen di dad to di gusatdò i dad Dyu di syudad Damaskus, du fye ku nun teenan i dad to mlalò i Dalan Dyisas, balù lagi ku demen libun fakayan ale kanfè du fbilanggù ditù di Dyérusalém.

³ Na kafnge én, mdà kenen salu di Damaskus, na di kagdadongan ditù, makto i bong neng mdà di langit tmuyal glibut di kenen. ⁴ Na fugen kenen di tanà na nun lingen talù, manan, “E Sol, Sol, kan ku fanlayamam agu?” ⁵ Na smalek Sol, manan, “E Amu, simto ge kè?” Na tmimel i talù én, manan, “Agu sa Dyisas, i galam fanlayam. ⁶ Tadag ge na fles ge ditù di syudad, na di kakelam ditù nun tmulen ge ku tan i nimoam.”

⁷ Na i dademe dad to magin ku Sol fanak ale na là gталù, du lingela i talù gine, bay landè to teenla. ⁸ Na tadag Sol, bay di kukat i dad matan talà nan mite. Taman nalak kenen i dademen fles di Damaskus. ⁹ Na tlu butang klon butè, na là kenen kmaan na là minum.

¹⁰ Na nun satu to déén di Damaskus too faglut di ku Dyisas, dnagit ku Ananayas. Na kanteen Ananayas tlo kenen Dyisas, manan, “E Ananayas.” Na tmimel kenen, manan, “Dini agu, Amugu.”

¹¹ Na man i Amu di kenen, “Salu ge di gumnè i to dnagit Dyudas di dalan dnagit Matlu Dalan, na snalekam i satu to mdà di banwe Tarsus dnagit ku Sol. Dmasal kenen, ¹² na nun kanteenan satu to dnagit ku Ananayas salu déén di kenen, du fkahan i falelan di kenen, du fye lêman mite.”

¹³ Kabay tmimel Ananayas, manan, “Amugu, tadee lingegu gablà di lagi én, na i kdee dad sasè mgimoan di dad tom ditù di Dyérusalém. ¹⁴ Na dini kenen kun di Damaskus du nun glalan mdà di dad ulu i dad bà di Dwata, du fye kanfean i kdee dad to tamlo di dagitam.”

¹⁵ Kabay man Dyisas di kenen, “Mdà ge salu di kenen, du i lagi ani tanalékgu du fye tamdò kenen gablà di dagitgu di dad to ise Dyu, na dad ganlalla, na di dad bel Israél. ¹⁶ Na agu i fite di kenen kadang i kdee dad kaflayam gnagun du mdà di ktulenan gablà di deg.”

¹⁷ Taman salu Ananayas di gumnè Sol, na fusuk kenen déén na fkahan i falelan di ku Sol, na manan, “E flanekgu Sol, i Amuta Dyisas dunan i msut di ge ditù di dalan gumagum salu dini, kenen sa mdek deg dini, du fye mite ge lêman na fye fnò ge i Mtiu Tulusan.” ¹⁸ Na di kman Ananayas ani, nun tatek mdà di mata Sol salngad nél nalaf na mite kenen lêman. Na mték kenen na fbnunyang. ¹⁹ Na kafnge én, kmaan kenen na talêman mgal.

I katdò Sol gablà ku Dyisas di Damaskus

Na mnè Sol di Damaskus là file butang di saféd i dad gal mlalò ku Dyisas. ²⁰ Na tambù kenen tamdò di gusatdò i dad Dyu, na i tdoan Dyisas Krayst i too glut Tingà Dwata.

²¹ Na kdee mlinge i manan too ale tikeng, na sasalek ale, manla, “Ise kenen kè i to di Dyérusalém gal mlayam i dad to tamlo di dagit Dyisas? Na én duenan salu dini kun du kanfean dad to én, na neben ale samfulê di Dyérusalém ditù di dad ulu di dad bà di Dwata.”

²² Kabay Sol, too matnù i kfulungan tamdò blé Dwata di kenen, na là gamtimel i dad Dyu di Damaskus, du fiten di dale na too glut Dyisas i To Mgalék Dwata galla fatan.

²³ Kafnge éñ, kakubu i dee butang, fandam i dad Dyu ku tan i kibòla mati ku Sol. ²⁴ Kabay linge Sol gablà di kayèla nimò. Taman mduh na butang galla fanlaab i dalan gulamwà di syudad, du fye fnatila kenen. ²⁵ Kabay landè kibòla, du di satu butang i dad to mgebe Sol di kafaglut di ku Dyisas, fsudengla kenen di bong balyas na fayolla di sol i mdatah labat i glibut di Damaskus, du fye galwà kenen.

Iksalu Sol di syudad Dyérusalém

²⁶ Salu Sol ditù di Dyérusalém. Na di kakelan déén kayean fakuf di dademe dad gal mlalò ku Dyisas. Kabay likò ale ku Sol, du man nawala ku là fa kenen faglut. ²⁷ Kabay nun satu to dnagit ku Barnabas tmabeng kenen, na faginan kenen di dad to gal dek Dyisas. Na tulenan dale gablà di kite Sol ku Dyisas i Amu di dalan salu di Damaskus. Na tulenan dale tatalù Dyisas di kenen, na léan tulen gablà di klabè Sol tamdò ditù di Damaskus fagu di dagit Dyisas. ²⁸ Taman mnè Sol di safédla na lamngab di klamang syudad Dyérusalém, na too nun klabean tamdò fagu di dagit Dyisas i Amu. ²⁹ Na stulen kenen di dad Dyu talù Grik na gal ale sdal, bay mngabal ale kfagu mati kenen. ³⁰ Kabay di kgadè i dad flanekan di kafaglut i mnè di nawa i dad Dyu éñ, faginla Sol salu di Sisariya na mdà déén fulèla di banwe Tarsus.

³¹ Na di bang én, i dad faglut di ku Dyisas di klamang banwe Dyudiya, Galili, na Samériya, fye nawala du talandè samukla. Na too lamnok i kafaglutla, na matnù i kdeela faglut fagu di ktabeng i Mtiu Tulus, na fadlug ale mnè di nun klikòla di Amuito Dwata.

I ksalu Fiter di dad banwe Lida na Dyofa

³² Na Fiter, salu kenen di dee dad banwe du nlauyan dad faglut di ku Dyisas. Na satu duh, salu kenen di dad to faglut mnè di banwe Lida. ³³ Na teenan déén satu lagi là galyak lawehan dnagit ku Aniyas. Laan gték di gumilean tawalu fali i klon. ³⁴ Na man Fiter di kenen, manan, “Aniyas, tafangulê ge Dyisas Krayst. Taman mték ge na fantifasam i gumileam.” Na gasil mték Aniyas. ³⁵ Na i kdee dad to mnè di dad banwe Lida na Saron teenla i to mgulê, na baling ale mgebe di kafaglut ku Dyisas i Amu.

³⁶ Na di syudad Dyofa nun satu libun faglut ku Dyisas dnagit ku Tabita ku demen Dorkas di talù Grik.* Na too kenen gal mimò fye na tnabengan i dad to landè. ³⁷ Na di bang én, sasè nawan na fles mati. Danyola i lawehan na filèla di sibay di tah. ³⁸ Na i banwe Dyofa là mawag di banwe Lida. Taman di kaklinge i dad to faglut tadéén Fiter di banwe Lida, nun dekla lwe lagi salu di kenen, du fakdo, manla, “Beg ge faflal magin gami.”

³⁹ Na di kaklinge Fiter i manla, tagasil kenen mdà magin di dale. Na di kakelan ditù fyakla kenen di sibay di tah. Na mngel i kdee dad libun balu

* **9:36** I gumtatek i dagit Tabita di talù dad Dyu na Dorkas di talù dad Grik, dunan uhe.

tadag di safédan, na fitela kenen i dad klawehla tanbé! Dorkas di laan fa mati. ⁴⁰ Na falwà Fiter i kdee dad to di sibay, na lkuad du dmasal di Dwata. Na meye kenen di libun mati, na manan, “Tabita, mték ge.” Na nukatan i matan, na di kiten ku Fiter, mték kenen na sudeng. ⁴¹ Na nagot Fiter i kmalan na ttabengan kenen tadag. Kafnge én, tlon i dad faglut na balù dad libun balu gine, du fiten dale tamto Dorkas. ⁴² Na i dad to di klamang syudad Dyofa mlinge gablà ku Dorkas, na dee dad to mbaling faglut di ku Amuito Dyisas. ⁴³ Na dee butang fanak Fiter di Dyofa di saféd i satu lagi dnagit ku Simon i gal mlanit kindal lmanaf.

10

I kafngé Kornilyus ku Fiter

¹ Nun satu lagi ise Dyu, mnè di banwe Sisariya dnagit ku Kornilyus. Kenen i kafitan di satu bong lumbuk i dad sundalu glam di lumbuk dnagit Italyana.* ² Na Kornilyus ani, na balù i dad to satnù di gumnean, too faglut na too mafè Dwata. Na bong ktabengan i dad to landè, na too kenen gal dmasal di Dwata. ³ Na di satu flabi mdadong tngà masol i duh, nun kanteenan satu kasaligan Dwata salu di kenen, na manan, “E Kornilyus.”

⁴ Na fteneng Kornilyus di kasaligan magin i klikoan, na manan, “Amu, tan kè?” Na tmimel i kasaligan, manan, “I dad dasalam na i dad blém di dad to landè, dnawat Dwata na fandaman ge.

* **10:1** I Lumbuk Italyana ani, dunan satu lumbuk dad sundalu mdà di syudad Roma. Nun 6,000 dad sundalu glam di lumbuk ani, na nun sfalò dad kafitan mebe man 600 dad sundalu.

⁵ Na ani, dekam i dad lagi ditù di syudad Dyofa, du fye nngéla i satu lagi dnagit ku Simon i tlola Fiter. ⁶ Na i gumnean mdadong di mahin di gumnè i satu Simon, i gal mlanit kindal lmanaf.” ⁷ Na di kdà i kasaligan, tlo Kornilyus i lwe dad fasakan na satu sundalu toon snalig na too faglut di Dwata. ⁸ Na tulenan dale i kdee mkel gine, na dekan ale salu di Dyofa.

I kanteen Fiter

⁹ Na di tmadol duh di fan ltu i duh, di kagdadong i dad to Kornilyus di syudad Dyofa, myak Fiter di gudatal di tah ataf i gumnean du dmasal. ¹⁰ Kafngen dmasal too kenen bitil na mayè kmaan, bay di sleng nun mimò knaanan, nun kanteenan. ¹¹ Na i kanteenan tamgukà i langit, na nun fayol kel di tanà gambet i bong kayab nikat di sbalà fat kililan. ¹² Na i laman dunan i kdee bung lmanaf, na dad kmamang di tanà, na dad anuk di bnas. ¹³ Na nun talù di kenen, manan, “Fiter, mték ge, tmatê ge, na knaanam.”

¹⁴ Kabay tmimel Fiter, manan, “Amu, là fakay du là agu lmen kmaan i dad magsik salngad én, du tafnangam di gami Dyu.”

¹⁵ Na lêman nun talù di kenen, manan, “Nangam man ku magagsik i tagman Dwata tamlaneb.”

¹⁶ Masasulit ani kel di tlu dulê, na kafnge én, magket i kayab samfulê ditù di langit.

¹⁷ Na sleng Fiter faldam ku tan i gumtatek i kanteenan, takel i dad to dek Kornilyus na snalekla i gusablà gumnè Simon, na fles ale di bà labat i gumnean. ¹⁸ Na tamlo ale na snalekla ku déén Simon Fiter.

19 Na klo fa Fiter faldam i gumtatek i kanteenan man Tulus Dwata di kenen, “E Simon, nun tlu lagi mngabal ge. 20 Taman mték ge na tufa. Na nang lwe nawam magin dale, du tadekgu ale salu dini.”

21 Taman tufa Fiter, na manan di dad to éen, “Agu sa i fanngabalyu. Na tan duenyu salu dini?”

22 Na tmimel ale, manla, “I gufdumi di ku Kornilyus i kafitan i dad sundalu. Kenen to too matlu, na toon nafè Dwata, na too kenen nafè i kdee dad Dyu. Dek kenen i satu kasaligan mdà di Dwata fngé ge, du fye salu ge di gumnean, du fye lingen i kayeam man di kenen.” 23 Na kaklinge Fiter i manla fyakan ale, na fnean ale déén di butang éen.

Iksalu Fiter di gumnè Kornilyus

Na di tmadol duh tamdà Fiter magin dale, na nun dademe dad faglut mdà di Dyofa magin dale.

24 Na di galwen duh, takel ale di banwe Sisariya. Na fatan ale Kornilyus, na tasantifunan i dad flanekan na i dademen sgalak. 25 Na di kfusuk Fiter di gumnean, smitong Kornilyus kenen, na lkuad di dad blian, du fiten i afean ku Fiter.

26 Kabay ttabeng Fiter kenen tadag, du manan di kenen, “Tadag ge, nang ge beg fdanà di deg, du alò agu to salngad ge.” 27 Na stulen ale slengla fusuk di gumnè Kornilyus, na di kfusukla teen Fiter dee

dad to stifun déén. 28 Na manan di dale, “Tagadèyu sa di fnglut i dad Dyu, là fakay ku sgalak ku demen tlang di dad to ise Dyu. Kabay tafite Dwata deg là fakay ku fandamgu magsik i balù simto to.

29 Taman di kafngéyu deg là sa lwe nawagu salu dini. Na snalekgu gamu ku tan duenyu fngé deg?”

³⁰ Na tmimel Kornilyus, manan, “Tatlu butang di tngà masol i duh salngad ani, dmasal agu di lam i gumnègu. Na di katwangu nun satu to tadag di munagu na too samfilà klawehan. ³¹ Na manan di deg, manan, ‘E Kornilyus, talinge Dwata i dasalam na tafandaman i dad blém di dad to landè. ³² Fafngém i to dnagit ku Simon, i katlola Fiter, ditù di syudad Dyofa. Na i gumnean mdadong di mahin di gumnè satu Simon, i gal mlanit kindal lmanaf.’ ³³ Taman gasilta ge fafngé na too fye du salu ge dini. Na dini gami di muna Dwata, du fanlingemi i kdee ftalù Dwata ge.” Én man Kornilyus.

I tdò Fiter

³⁴ Na tambù Fiter talù, manan, “Ani tagadègu nan, too glut landè fnalabi Dwata, ³⁵ bay dnawatan i dad to di kdee dad banwe balù simto, ku nafèla kenen na matlu i nimòla. ³⁶ Ani sa i fgaðè di dad bel Israél, dunan i katdò i Fye Tulen gablà di kasafyeito di Dwata fagu di ku Dyisas Krayst, i Gumdatah di kdee. ³⁷ Na tagadèyu i mbel di klamang banwe Dyudiya, mdà di Galili di kafnge Dyan tamdò gablà di kbunyag. ³⁸ Na gadèyu gablà ku Dyisas Krayst mdà di Nasarét, i gumlé Dwata i Mtiu Tulus, na i bong gnagan. Na gadèyu gal kenen magu du mimò fye, na fanguléan i kdee dad to snamuk i dad busaw, du Dwata samnagin di kenen.

³⁹ “Gami mite kdee dad nimoan di banwemi dad Dyu, na balù di syudad Dyérusalém. Na fnatila kenen fagu di klansangla kenen di krus. ⁴⁰ Kabay nték kenen Dwata mdà di fati di gatlung duh, na nun dad to gufite Dwata tamto kenen. ⁴¹ Kabay ise

ku i kdee dad to mite kenen, bay alò gami tamgalék Dwata gufiten kenen. Gami kmaan na minum di safédan kafngen mték mdà di fati. ⁴² Na dekan gami tamdò na tmulen di dad to, Dyisas i mgalék Dwata mukum i kdee dad to, i dad to mto fa na i dad tamati. ⁴³ Na i kdee dad tugad Dwata smulat gablà di ku Dyisas, manla simto faglut di kenen, nlifet Dwata i dad salaan fagu di dagitan.”

I kagdawat dad to ise Dyu i Tulus Dwata

⁴⁴ Na sleng fa talù Fiter, fdanà i Mtiu Tulus Dwata na mnè di kdee mlinge i manan. ⁴⁵ Na i dad Dyu magin ku Fiter mdà di Dyofa, too ale tikeng du tablé Dwata i Mtiu Tulusan balù di dad to ise Dyu. ⁴⁶ Du lingela i dad to ise Dyu tabaling dmayen Dwata fagu di dee sahal talù.

Na man Fiter di dademen Dyu, manan, ⁴⁷ “I dad to ani tagamdawat i Mtiu Tulus, salngad gito, taman landè fakay fnang dale fbunyag.” ⁴⁸ Taman mdek Fiter na fbunyag i dad to ise Dyu fagu di dagit Dyisas Krayst. Na kafnge én, fakdo ale di ku Fiter fye beg fanak di safédla di file butang fa.

11

I ktulen Fiter gablà di dad to ise Dyu

¹ Di bang én, talinge i dad gal dek Dyisas na i dademe dad faglut di kenen di klamang Dyudiya, tanun dad to ise Dyu tadmawat Tnalù Dwata. ² Taman di kasfulé Fiter ditù di Dyérusalém too mugak i dademen dad to Dyu faglut, manla, ³ “Tan kè i duenam myak di gumnè i dad to ise Dyu, na kmaan fa di safédla?”

⁴ Na too fanse Fiter samtulen di dale i kdee mkel di kenen mdà fa di katbuan, manan, ⁵ “Na kdéén agu di syudad Dyofa, slenggu dmasal di Dwata nun kanteengu. Na i kanteengu gambet i bong kayab mgikat di sbalà fat kililan fayol mdà di langit, na fanak di safédgu. ⁶ Na toogu neye di lam, na teengu kdee bung lmanaf, dad kmamang di tanà, na dad anuk di bnas. ⁷ Na kafnge én, nun lingegu talù, manan, ‘Fiter, mték ge, tmatê ge, na knaanam.’

⁸ “Kabay tmimel agu, mangu, ‘Amu, là fakay du là agu lmen kmaan dad magsik salngad én, du tafnangam di gami dad Dyu.’

⁹ “Kabay lêman nun talù mdà di langit, manan, ‘Nangam man ku magagsik i tagman Dwata tam-laneb.’ ¹⁰ Masasulit ani kel di tlu dulê, na kafnge én, magket i kayab samfulê ditù di langit.

¹¹ “Na di bang én, takel tlu lagi di gumnègu fdu di banwe Sisariya, du nun mdek dale kun salu déén du mngé deg. ¹² Na man Tulus Dwata di deg, ‘Nang lwe nawam magin dale.’ Taman mdà gami na magin deg i nam dad to faglut ani, na salu gami di gumnè i lagi fngé deg. ¹³ Na tulenan gami gablà di kasaligan kanteenan di gumnean. Na ani kun man i kasaligan di kenen, manan, ‘Fafngém i to dnagit ku Simon Fiter ditù di Dyofa, ¹⁴ du nun tulenan di gamu i gafalwà ge na balù kel i kdeeyu di gumneam.’

¹⁵ “Na di katbùgu tamdò, fdanà i Mtiu Tulus na mnè di dale, salngad i knean di gito di muna. ¹⁶ Na gafaldamgu i gman Amuito Dyisas, manan, ‘Dyan munyag fagu di yéél, bay di satu duh bnunyag gamu fagu di Mtiu Tulus.’ ¹⁷ Na du Dwata mlé

i Tulusan di dad to ise Dyu, salngad i kablén di gito fagu di kafaglutito di Amuito Dyisas Krayst, là fakay ku dnuengu i nimò Dwata.” Én man Fiter.

¹⁸ Na di kaklinge i dademen faglut i gmanan, talà ale nan mugak, bay baling ale dmayen Dwata, manla, “Hae, tatmabeng Dwata kadì i dad to ise Dyu, du fye msal ale di dad salàla na faglut di kenen, du fye nun nawala landè sen.”

I dad faglut di ku Dyisas di banwe Antiyok

¹⁹ Na i dad faglut tamabalét du mdà di kaflayamla kafnge i kfati Stifan, nun di dale salu kel di banwe Fonisya, Sifrus, na Antiyok. Samtulén ale i Fye Tulén gablà ku Dyisas, bay alò di dad to Dyu. ²⁰ Kabay dademe dad faglut mdà di banwe Sifrus na Sirini, salu ale di Antiyok du samtulén ale gablà ku Dyisas di dad to ise Dyu.

²¹ Na i gnagan i Amu mnè di dale na dee dad to mbaling faglut di ku Dyisas, du matlas i fandamla.

²² Na i dad faglut di Dyérusalém, lingela gablà di dad to di Antiyok, taman dekla Barnabas salu ditù.

²³ Na di kakelan déén, tateenan i kafye blé Dwata di dale, na too kenen lehew. Na ani fngewen dale, dunan toola fnadlug i kafaglutla di Amu mdà di nawala. ²⁴ Na Barnabas ani satu to too fye na fnò i Mtiu Tulus na too kenen faglut di ku Dyisas. Taman too dee dad to mgeben di kafaglut.

²⁵ Kafnge énn, salu Barnabas di banwe Tarsus du fanngabalan Sol. ²⁶ Na di kiten ku Sol, faginan samfulé di Antiyok. Na sfali i klola mnè déén. Na gal ale magin di kastifun i dad to faglut, na dee dad to tdòla. Na di banwe Antiyok ani, i tnanin banwe

gudmagitla i dad to mlalò ku Dyisas Krayst dunan dad Kristiyano.

²⁷ Na di bang én, nun dad tugad Dwata mdà di Dyérusalém salu di Antiyok. ²⁸ Satu di dale, dnagit ku Agabus, tadag kenen na fagu di Tulus Dwata fgadean nun bong kbitil fan kel di kdee dad banwe nagot i dad ganlal di Roma. Na gdohò i kbitil ani di slà i kagot satu ganlal dnagit ku Klawdyus. ²⁹ Taman sasatu nawa i dad mlalò ku Dyisas mlé tabeng di dad flanekla faglut mnè di banwe Dyudiya, na kat man satu dale mlé i sen gaganan tabeng. ³⁰ Na taman ani nimòla, febela i dad bléla di dad to mebe i dad faglut di Dyudiya fagu di dale Barnabas na Sol.

12

I kbilanggù ku Fiter

¹ Na mdadong di bang én, tambù Harì Hérod mlayam dademe dad to faglut. ² Na faklangan i ulu Dyém i flanek Dyan. ³ Na di kgadean too gaflehew i dad Dyu i kfatin ku Dyém, fakfean Fiter. Na fakfean di bang i Fista i Fan Landè Falnok Dun. ⁴ Na di kagakfèla ku Fiter, bnilinggùla kenen, na bléla di agot fat lumbuk nun fat dad sundalu, du mantay kenen. Hae, du fandam Hérod, di kafnge i Fista Duh Kaglius, neben Fiter di muna i kdee dad to du nukuman kenen di fati. ⁵ Taman bnilinggùla Fiter, bay i dad to faglut toola kenen dnasal di Dwata.

I kagalwà Fiter mdà di bilanggù

⁶ Na di butang di fan nebe Hérod kenen di gumukuman di tmadol flafus, kudang Fiter di bleng

i lwe to mantay kenen, na nun lwe sangkali ikatla kenen. Na nun fa dademe dad to gal mantay di bà gufusuk i bilanggù. ⁷ Na tatì msut déén satu kasaligan Dwata, na tatì mneng nan di lam i bilanggù. Na ningok i kasaligan Fiter du nukatan, manan, “Faflal ge mték.” Na magwè i dad sangkali di dad sigal Fiter.

⁸ Na man i kasaligan di kenen, “Ngatam galingam na lsakam talumfaam.” Na mimen Fiter, na man i kasaligan, “Lsakam i saulam tahà na mlalò ge deg.”

⁹ Na lalò Fiter i kasaligan lamwà di bilanggù, bay laan gadè ku glut i nimò i kasaligan di kenen, du fandaman alò nun kanteenan. ¹⁰ Na mlius ale di tnanin sundalu mantay, na i galwen, na fles ale di takab tek i gulamwà salu di syudad. Na i takab tek ani, tatì mukà landè to mukà dun, na lamwà ale. Kakella di syat i dalan tatì kenen tnagak i kasaligan.

¹¹ Na tamwan Fiter na gadean too glut kadì i mgimò di kenen, na manan, “Ani tagadègu too glut dek Dwata i kasaliganan, na falwaan agu mdà di agot Hérod na mdà di kdee kayè nimò i dad Dyu di deg.”

¹² Di katwanan dun, salu kenen di gumnè Méri, i yê Dyan Mark, du déén i gustifun i dee dad to faglut du dmasal. ¹³ Di kgafat Fiter di gumnè Méri, tmutuk kenen di takab di lwà du mbal fusuk. Na nun satu libun gal dek déén, dnagit ku Roda, salu ditù du neyen ku simto kel. ¹⁴ Na di kdilean i talù Fiter, too kenen lehew na du slaf i nawan laan nukà i takab, bay baling faflal samfulê di dad to stifun di lam, na manan, “Tadéén Fiter di lwà.”

¹⁵ Kabay manla di kenen, “Book ge.” Kabay toon man di dale too kenen glut. Taman manla, “Dunan kè i kasaliganan.”

¹⁶ Kabay fadlug Fiter mbal di takab, taman nukàla. Na di kitela ku Fiter too ale tikeng. ¹⁷ Na ftadag Fiter i kmalan, du fafanakan ale, na tulan dale gablà di kafalwà Dwata kenen mdà di bilanggù. Na manan di dale, “Tulenyu kdee ani di ku Dyém na i dademe dad flanekito faglut.” Na kafnge én, mdà kenen salu di dademe banwe.

¹⁸ Na di tmadol flafus, i dad sundalu mantay di bilanggù, too slaf i nawala na sasalek ale, manla, “Tan i mkel di ku Fiter?” ¹⁹ Na too fafngabal Hérod, bay làla sa teen. Taman toon snalek i dad to gal mantay, na kafnge én, fafatin ale.

Na kakubu ani, tamdà Hari Hérod salu di banwe Sisariya mdà di Dyudiya na mnè déén.

I kfati Hari Hérod

²⁰ Na di bang én, too flabè Hérod di dad to mdà di dad banwe Tiro na Sidon. Taman du déén di banwe Hérod gumwè i dad to knaanla, kayèla moon stulen di kenen. Kabay funa ale stulen di satu lagi dnagit ku Blastus, du kenen satu salig i harì di lam i gumnean, du fye kenen mnè di blengla na smafye dale.

²¹ Na di kakel i duh bangla, lsak Hérod i klaweh i harì, na sudeng kenen di gusudeng i ganlal. Na kafnge én, talù kenen di dad to stifun déén. ²² Na di kaklinge i dad to i manan, too ale mkit, manla, “Ise alò btal to i talù ani, bay kenen satu dwata.”

²³ Na di kmanla én, nun kasaligan Dwata mlayam ku Hérod, du dnawatan i dayen mdà di dad to na

laan dnayen Dwata, taman snafat kenen na fles mati.

²⁴ Kabay baling too mbel i Tnalù Dwata na too matnù fa i dad to faglut di ku Dyisas.

²⁵ Na di kafnge i nimò Barnabas na Sol, samfulê ale di banwe Antiyok mdà di Dyérusalém, na faginla Dyan Mark.

13

I kdek dale Barnabas na Sol

¹ Na déén di simbahan di banwe Antiyok, nun dad tugad Dwata na dad to tamdò Tnalù Dwata, dunan Barnabas, Simyon katlola Fitam, Lusyus mdà di banwe Sirini, Manaén i deme Hari Hérod salnok di malnak ale fa, na Sol. ² Na di satu duh slàla mangamfù na fwasa, man i Mtiu Tulus di dale, “Nalékyu Barnabas na Sol na bléyu di deg, du nun fimògu dale.”

³ Taman kafngela fwasa na dmasal, fkahla i dad falella di dale Barnabas na Sol. Na kafnge én, dekla ale magu.

I katdò ale Barnabas na Sol di banwe Sifrus

⁴ Na du dek i Mtiu Tulus Barnabas na Sol, salu ale di Silusya na mdà déén maweng ale fles di fungul Sifrus. ⁵ Na di kakella di banwe Salamis, tamdò ale Tnalù Dwata di dad gusatdò i dad Dyu. Na Dyan Mark magin du ttabengan ale di nimòla.

⁶ Na lamngab ale di klamang i fungul, na kel ale di banwe Fafos. Na déén nun gsitongla satu to Dyu dnagit ku Bardyisas. Mloos kenen na gal flingu satu tugad Dwata. ⁷ Na i to gumaginan, dunan satu to dnagit Sirgiyus Fawlus, i gubirnadòr di fungul

ani. Na gubirnadòr ani, satu to too fulung, na fafngén ale Barnabas na Sol, du kayean flinge i Tnalù Dwata. ⁸ Kabay i to mloos, dunan i dnagitla Ilimas di talù Grik, fnangan ale, du kayean ku là faglut i gubirnadòr di ku Dyisas Krayst. ⁹ Na Sol, i satu dagitan Fol, too kenen fnò i Mtiu Tulus, na too meye di ku Ilimas na manan di kenen, ¹⁰ “Ge sa tingà Satanás, du dmuen ge i kdee matlu. Too ge fulung mgaw na mlimbung i dad to. Na gal ge fkéng i kaglut mdà di Dwata. ¹¹ Na ani, too ge fanlayam Dwata, na mbaling butè na là ge mite flo i kneng i duh.”

Na di kman Fol ani, tatì nun gamsafang i dad mata Ilimas, na fles migef du mngabal i satu to malak kenen. ¹² Na di kite i gubirnadòr i mkel di ku Ilimas, faglut kenen di ku Dyisas, du too kenen tikeng di katdòla gablà di Amuito Dyisas.

I kakel ale Fol di satu Antiyok di banwe Fisidya

¹³ Na mdà di banwe Fafos gine, maweng ale Fol na i dademen salu di banwe Firga glam di banwe Famfilya. Kabay Dyan Mark tngakan ale, du samfulê di Dyéruusalém. ¹⁴ Na mdà di Firga fles ale di satu banwe Antiyok glam di banwe Fisidya. Na di Duh Kaftud, fusuk ale di gusatdò i dad Dyu na sudeng déén. ¹⁵ Kafnge i dad ulu di gusatdò i dad Dyu masa mdà di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na di dad sulat i dademe dad tugad i Dwata, ftalùla ale Barnabas na Fol, manla, “Dad flanekmi, ku nun kayèyu tdò i gatgal nawa i dad to ani, fye ku beg gamu talù.”

¹⁶ Taman tadag Fol na ftadagan i kmalan du fafanakan ale, na manan, “Dad flanekgu dad Dyu

mdà di Israél, na i kdeeyu dad ise Dyu i mafè Dwata, tooyu agu fanlinge. ¹⁷ I Dwata fnangamfù i dad bel Israél, kenen sa malék i dad gutambulito. Na banlén ale kafye klola mnè di banwe Idyif. Na fagu di bong kaltulusan neben ale lamwà mdà di Idyif. ¹⁸ Na fat falò fali klon ftahà i nawan di dale déén di banwe gulandè to. ¹⁹ Fnisan Dwata fitu lumbuk i dad to di banwe Kanaan, du blén i tanàla di dad ton, du fye gfunla. ²⁰ Ani ktabeng Dwata dale di lam fat latu lime falò fali.

“Na kafnge én, nun dad to nalék Dwata mebe dale, kel di bang i satu tugadan dnagit ku Samwél. ²¹ Na kafnge én, nun fni i dad to di Dwata i hari mebe dale, na blén dale Sol, i tingà satu to dnagit Kis. Mdà kenen di dad bel Bénhamin, na fat falò fali i klon mebe dale. ²² Na di kafalwà Dwata ku Sol di kagotan, Dabid i nimoan hari mebe dale. Na ani i man Dwata gablà di kenen, ‘I kitegu ku Dabid, tingà Dyési, toon gaflehew i nawagu, du kenen sa to mimen i kdee knayègu.’

²³ “Na mdà di bel Dabid dek Dwata di dad bel Israél i To Falwà dale, du én sa i tafakangan di dale. ²⁴ Na di là fa mathù i nimò Dyisas, tatamdò Dyan di dad to di Israél, fye msal ale na tnakakla i dad salàla na fbunyag ale. ²⁵ Na di fan kafnge i dad nimò Dyan, manan di dad to, manan, ‘Tan i fandamyu, simto agu kun? Ise sa agu i to sanfatan. Hae, du nun tmadol deg, na là agu gablà balù ku mlus i talumfaan, du too kenen mdatah fa di deg.’”

²⁶ Na fadlug talù Fol, manan, “Dad flanekgu, gamu dad bel Abraham, na gamu dad ise Dyu too mafè Dwata, gito sa i gufgadè Dwata gablà di

kagalwà. ²⁷ Du i dad to mnè di Dyéruusalém na i dad ganlalla, làla gadè ku Dyisas i To Falwà, na làla glabat i dad sulat tugad Dwata galla bnasa di klit Duh Kaftud. Kabay di kukumla ku Dyisas di fati tagdohòla i sulat i dad tugad Dwata. ²⁸ Na balù landè teenla salà fakayla kenen nukum di fati, fnila di ku Filat du fye toon fafati. ²⁹ Na di kagdohò i kdee tagsulat di Tnalù Dwata gablà di ku Dyisas, nwè i dad to i lawehan di gumlansangla kenen di krus, na fkahla di satu ilib i gulambangla kenen. ³⁰ Kabay nték kenen Dwata mdà di fatin. ³¹ Na kafnge i ktékan klo dee duh fiten i kton dee dulê di dad to tagnè sannagin kenen mdà di banwe Galili kel di banwe Dyéruusalém. Na ani, ale sa i tmulen di dademeito Dyu gablà ku tan i teenla.

³²⁻³³ “Na ani i duenmi dini, du nebemi di gamu i Fye Tulen dunan i fakang Dwata di dad gutambulito, na dnohoan ani di gito dad bella, fagu di ktékan ku Dyisas mdà di fati. Ani sa i gsulat di galwe Salmo gablà ku Dyisas, manan,
 ‘Ge i Tingàgu,
 na di duh ani fdahahta ge,
 du fgaðègu agu i maam.’

³⁴ Na ani man Dwata gablà di ktékan ku Dyisas, du fye là balok i lawehan, manan,
 ‘Di ge blégu i glut kafye,
 i fakanggu ku Dabid.’

³⁵ Na nun dademe gman di Salmo, manan,
 ‘Laam faloh ku balok i laweh i Saligam Landè Salà.’

³⁶ “Na i man Dabid ise gablà di kton, du di kafnge i kdee fimò Dwata kenen mati kenen, na lbangla di saféd i dad gutambulan, na balok sa i lawehan.

³⁷ Kabay Dyisas i nték Dwata mdà di fati, landè kbalok i lawehan.

³⁸ “Taman dad flanekgu, nun santulengu gamu na kayègu ku tooyu gadè, dunan fagu di ku Dyisas nlifet Dwata i dad salàyu. ³⁹ Na balù simto faglut di ku Dyisas Krayst galwà di kdee dad salàla, na mbaling matlu di kite Dwata. Kabay ku fagu di dad flalò blé Dwata di ku Mosis landè kibòla matlu. ⁴⁰ Taman too gamu fgeye du fye là mkel di gamu i tagsulat dad tugad Dwata, manan,

⁴¹ ‘Tooyu neye gamu i madoy i kaglut,
kadang too gamu tikeng na mati gamu,
du nun fangu nimò
i làyu fnaglut,
balù fa nun mubad dun di gamu.’ ”

⁴² Na kafnge én, lamwà Fol na Barnabas di gal gusatdò i dad Dyu, na di kalwàla nlak ale i dad to samfulè di tmadol Duh Kaftud, du fye tnugadla i katdòla. ⁴³ Kafnge i kastifun én, nun dee dad Dyu na i dad to tamgebe di fnaglut i dad Dyu magin ku Fol na Barnabas. Na stulen ale Fol di dale, na toola fanngewe fye fadlug ale di kafye tagablé Dwata di dale fagu di ku Dyisas.

⁴⁴ Na di kakel i tmadol Duh Kaftud, fan kdee dad to mdà di syudad én stifun du fanlingela i Tnalù Dwata. ⁴⁵ Kabay di kite i dad Dyu i kdee dad to stifun déén, too mingà nawala, taman talù ale dmuen i dad tdò Fol. ⁴⁶ Kabay matnù baling i klabè Fol na Barnabas talù di dad to, manla, “Là fakay ku là gami funa tamdò Tnalù Dwata di gamu dad Dyu. Kabay ani, du knangyu Tnalù Dwata, fgedèyu là gamu gablà dmawat nawa landè sen. Taman baling gami salu di dad to ise Dyu, du dale

i tnulenmi. ⁴⁷ Du ani sa dek Dwata di gami di kmanan,

‘Gamù i tanimògu salò di dad to ise Dyù,
du fye fagu di gamu gmadè i kdee dad to di
klamang banwe i dalan kagalwà.’ ”

⁴⁸ Na di kaklinge i dad to ise Dyù ani too ale lehew, na dnayenla i Tnalù Dwata. Na i kdee tamgalék du mfun nawa landè sen, tafaglut ale di ku Dyisas.

⁴⁹ Na too mbel i Tnalù Dwata di klamang banwe déén.

⁵⁰ Kabay i dad Dyù là faglut banlékla nawa i dademe mdatah dad libun ise Dyù gal mangamfù di Dwata, na dad lagi mebe i syudad. Na fanlayamla Fol na Barnabas na falwàla di banwela.

⁵¹ Na taman di kdà Fol na Barnabas, kakesla i kfung di blila, du fdilèla i dad to déén i tmimel di Dwata mdà di sasè nimòla. Na kafnge énn, salu ale di banwe Ikonyum. ⁵² Na i dad to mgebela di kafaglut di ku Dyisas, too ale lehew, na too ale fnò i Mtiu Tulus Dwata.

14

I katdò ale Fol di banwe Ikonyum

¹ Na di kakel ale Fol na Barnabas di Ikonyum, fles ale di gusatdò i dad Dyù. Na mdà di too fye katdòla déén, dee dad to faglut di ku Dyisas, i dad Dyù na i dad ise Dyù. ² Kabay i dad to Dyù là mayè faglut, banlékla nawa i dad to ise Dyù, du fye mnang nawala i dad to faglut. ³ Na mlo ale Fol mnè déén na landè klikòla tamdò gablà di Amuito Dyisas. Na fite Dwata i kaglut tdòla gablà di kafyen, du banlén ale Fol i tulus mimò i dad

ilè na dad tnikeng. ⁴ Kabay i dad to di syudad Ikonyum, là salngad i fandamla, du dademe msen di dad Dyu là faglut, na dademe msen di dad to gal dek Dyisas.

⁵ Na nun dad to ise Dyu na i dad to Dyu i là faglut, na balù i dad ganlalla, stulen du fandamla i kibòla mlayam dale Fol na Barnabas na tmudà dale batu. ⁶ Kabay di kgadè Fol na Barnabas gablà ani, mila ale ditù di Listra na Dirbi, lwe dad syudad di banwe Likonya, na di dademe dad banwe mdadong déén. ⁷ Na fadlug ale tamdò i Fye Tulen ditù.

I kdéén ale Fol di banwe Listra na Dirbi

⁸ Na nun satu to mnè di banwe Listra na kimay blian, na laan lmen gagu, du i kakimayan mdà fa di ksutan. ⁹ Na sudeng to ani flinge i tdò Fol. Na too meye Fol di kenen na dilean too nun kafaglut i gafgulê kakimayan, ¹⁰ taman falbong Fol i taluan, manan, “Tadag ge.” Na di kman Fol ani, gasil tadag i to kimay na magu.

¹¹ Na di kite i kdee dad to stifun i nimò Fol, mkit ale di talù di banwe Likonya, na manla, “Tatufa i dad dwata di gito, di kafbaweh to tanà.” ¹² Na i katlola ku Barnabas dunan Sus, na du Fol sa i gal tamdò dale, taman i katlola kenen Hérmi, du ani sa dagit i lwe dwatala. ¹³ Na nun gumnè gumangamfù i dad to di dwatala Sus déén di lwà i syudad, na i to bàla di ku Sus, neben i dad baka lagi samla i dad bulek di gufusuk di syudad, du kenen na i dee dad to magin kenen, kayèla damsù dun di ku Barnabas na Fol.

¹⁴ Na di kgadè Barnabas na Fol i fanla nimò, knasèla i dad klawehla du mdà di klidù i nawala,

na sadlu ale di bleng i dad to na falbongla i talùla, manla, ¹⁵ “E gamu dad to di Listra, kan ku ani nimòyu? Gami sa alò to salngad gamu. I duenmi salu dini du tamdò gami i Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst, du fye knagolyu i dad dwata i landè gukmamu, na smalig gamu di Dwata i too mto, dunan i mimò i langit, i tanà, i mahin, na kdee mnè di lamla. ¹⁶ Na di muna falohan i kdee dad sahal bung to mimò i dale knayè. ¹⁷ Kabay knean, fnadlugaan fgadè i kafyen fagu di kablén di gamu i ulen mdà di langit, na i ulè i fuleyu di danganan gafat. Na banlén gamu fa knaan na klehew nawayu.” Én gusen man ale Fol. ¹⁸ Kabay balù én i kafaglabatla, fan làla gagan fnang i dad to damsù di dale.

¹⁹ Na kafnge én, nun dad to Dyu i là faglut kel déén mdà di Antiyok di Fisidya na mdà di Ikonyum. Na mgebe ale i dad to déén di kduenla ale Fol. Na mdà déén, tnudàla Fol batu na dyolla kenen lamwà di syudad du man nawala ku tamati kenen. ²⁰ Kabay stifun i dad faglut di glibutan na mték sa kenen na samfulè di syudad. Na di tmadol duh mdà ale Fol na Barnabas salu di banwe Dirbi.

I kasfulè Fol na Barnabas di Antiyok di Sirya

²¹ Na di kakel Fol na Barnabas di syudad Dirbi tdòla i Fye Tulen gablà ku Dyisas déén, na nun dee dad to mgebela di kafaglut di ku Dyisas. Kafnge én, samfulè ale di syudad Listra di Ikonyum, na di Antiyok di Fisidya, ²² du tangalla nawa i dad to faglut na fanngewela, du fye fadlug ale di kafaglutla di ku Dyisas. Na ani tdòla, manla, “Là fakay ku laito gnagu dee kaflayam di là ito fa gafat di kagot Dwata.” ²³ Na di kafnge malék Fol na Barnabas

i dademe dad ulu di kat simbahan, fwasa ale na dmasal du bléla ale di Amuito Dyisas i gusmaligla.

²⁴ Na kafngela magu di banwe Fisidya kel ale di Famfilya. ²⁵ Na kafngela tamdò i Tnalù Dwata di banwe Firga fles ale di banwe Atalya. ²⁶ Na mdà di Atalya maweng ale mulê di Antiyok di Sirya, i banwe gumdàla, du tafnge i nimòla. Dunan i banwe gudmasal i dad to dale di kabléla dale di ifat Dwata di fanla mdà magu.

²⁷ Di kakella di Antiyok, santifunla i dad to faglut, na tulenla i kdee mgimò Dwata fagu di dale, na i kiboan lamwa i dalan dad to ise Dyu faglut di ku Dyisas. ²⁸ Na too mlo ale mnè déén di saféd i dad to faglut.

15

I kastifun di Dyérusalém

¹ Na di bang én, nun dad to mdà di Dyudiya salu di banwe Antiyok, na tamdò ale i dad to faglut, na manla, “Ku là gamu ftulì gambet i gman di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, là gamu galwà.”

² Na too sandal Fol na Barnabas i dad to ani gablà di tdòla. Na du là salngad fandamla, taman i dad to faglut déén nalékla Fol na Barnabas du dekla ditù di Dyérusalém gagin i dademe dad faglut, du fye stulen ale di dademe dad to gal dek Dyisas na dad to mebe i dad faglut gablà di katdò i dad to gablà di kaftulì.

³ Na dekla ale Fol magu, na i dalanla magu dunan di banwe Fonisya na Samériya, na di kagula tulenla gablà di kafaglut i dad to ise Dyu. Na di kaklinge i dademe dad to faglut too ale lehew. ⁴ Na

di kakella di Dyérusalém, too ale dnawat i dad to faglut déén, i dad to gal dek Dyisas, na i dademe dad mebe i dad faglut. Na tulenla di dad to déén i kdee mgimò Dwata fagu di dale.

⁵ Kabay nun dademe di dad faglut mdà di fnaglut i dad Dyu dnagit Farisi, tadag ale, na manla, “I dad to ise Dyu là fakay ku là ale ftuli na mimen i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis.”

⁶ Na i dad to gal dek Dyisas na i dademe dad to mebe i dad faglut stifun du stulen ale ku tan i fandamla gablà di kaftulì. ⁷ Mlo i kastulenla. Na kafnge én, tadag Fiter, na manan, “Dad flanekgu, gadèyu mdà di muna fa agu mgalék Dwata mdà di gito dad to Dyu, du fye tmulen agu i Fye Tulen gablà ku Dyisas di dad to ise Dyu, du fye mlinge ale na faglut. ⁸ Na Dwata i gmadè i mnè di nawa i kdee dad to, fiten i kdawatan i dad to ise Dyu fagu di kablén dale i Mtiu Tulusan salngad i kablén di gito dad Dyu. ⁹ Na di fandam Dwata landè gusahal i dad to Dyu na i dad to ise Dyu, du mdà di kafaglutla di ku Dyisas nlaneban i dale nawa salngad gito. ¹⁰ Taman kan ku dnuenyu i knayè Dwata na faflabèyu kenen fagu di kaflalòyu i dad to ise Dyu i kdee dad flalò? Kayèyu kè ku nlegesyu dad to ise Dyu mebe i là gagan nebe i dad gutambulito, na balù gito ani laito sa gmagan mebe dun. ¹¹ Ise ku én kayeito, du fnaglutito galwà ale salngad gito, fagu alò di kafye i Amuito Dyisas.” Én gusen i man Fiter.

¹² Na i kdee dad to mastifun déén tatì ale fanak, na fanlingela i man Barnabas na Fol gablà di kdee dad ilè na dad tnikeng i mgimò Dwata fagu di

dale di bleng i dad to ise Dyu. ¹³ Na di kafngela samtulen dun, Dyém tufi talù, na manan, “Dad flanekgu, fanlingeyu agu. ¹⁴ Tagtulen Simon Fiter gablà di kfite Dwata i kakdon i dad to ise Dyu du nun nalékan du fbalingan dad ton. ¹⁵ Na too salngad i tagsulat i dad tugad Dwata di Tnaluan, du ani manan,

¹⁶ ‘Di satu duh samfulê agu,
 na balù salngad i dad bel Dabid di satu gumnè tafugen,
 lêmangu ale ftadag,
 na tangalgu ale.

¹⁷ Nimògu ani, du fye i kdee dademe dad to ise Dyu i tanalékgu du nfungu mayè ale mngabal deg.

¹⁸ Én man Dwata ani, i tafgadean mdà di katbuan.’ ”

¹⁹ Na fadlug Dyém talù, manan, “Taman i fan-damgu deg, nang ito fanlayam i dad to ise Dyu tadmawat Dwata fagu di kaflaloito dale i dad flalò.

²⁰ Kabay balingito smulat dale, na fanngeweito fye ku nang ale kmaan i knaan tadsù di dad ise glut dwata, nang ale mimò i sasè knayè i lawehla, nang ale kmaan dad lmanaf maflang, na nang kmaan litè. ²¹ Ani alò i fngeweito dale, du mdà di katbuan tagalito bnasa na tamdò i dad flalò fagu di ku Mosis di gustifun i dad Dyu di kdee dad banwe di kat Duh Kaftud.” Én gusen i man Dyém.

I sulat febe di dad to ise Dyu

²² Kafnge én, i dad to gal dek Dyisas na i dademe dad to mebe i dad to faglut na i kdee dademe dad to faglut, malék ale dademela dad to faglut, du

faginla ku Fol na Barnabas salu di banwe Antiyok. Na nalékla lwe to mgafè na dad ulu di dad faglut, dunan Dyudas i katlola Barsabas, na Silas. ²³ Na febela dale sulat ditù di Antiyok di dad to ise Dyu, na ani man i sulat, manan, “Gami dad to dek Dyisas, na gami mebe i dad faglut dini di Dyérusalém, fandammi kdeeyu flanekmi di kafaglut di ku Dyisas, gamu dad ise Dyu i mnè di banwe Antiyok, Sirya, na Silisyà. ²⁴ Na i duenmi smulat di gamu, du nun lingemi nun dad to mdà di gami salu di gamu na snamukla nawayu na sanbalétla i fandamyu mdà di mahal manla gablà di kafaglutyu. Kabay, làmi ale dek mimò ani. ²⁵ Taman gami stifun dini, sasatu nawami malék i dad to dekmi di gamu, magin i dad mabtas flanekmi, dunan Barnabas na Fol. ²⁶ Barnabas na Fol ani, tablèla i ktola du mimò ale nimò Amuito Dyisas Krayst. ²⁷ Taman dekmi ale Dyudas na Silas magin dale, du fgaðèla di gamu i dad gmanmi di sulat ani. ²⁸ Na i Mtiu Tulus na gami too masalngad nawami, na là gami mlé di gamu i too malima di gamu galwà di dad tdòmi ani, ²⁹ dunan nang gamu kmaan i dad knaan gablé di dad ise glut dwata, nang gamu kmaan litè, nang gamu kmaan i dad lmanaf maflang, na nang gamu mimò kdee sasè knayè i lawehyu. Na fye ku lalòyu i gmanmi gamu. Na ani gusen i manmi di gamu.”

³⁰ Na i dad dekla ani, salu ditù di banwe Antiyok, na santifunla i dad to faglut na blèla di dale i sulat. ³¹ Di kbasala i sulat, too ale lehew du too gatgal i nawala i dad gman di sulat. ³² Dyudas na Silas, dunan lwe dad tugad Dwata, taman too dee santulenla di dad to faglut gatgal i kafaglutla.

³³ Na beg ale mnè flo, kel di kasfulêla di dad to mdek dale. Na di là ale fa mdà man i dad to faglut, “Dwata mlé gamu ktanak nawa na fye kaguyu mulê.” ³⁴ Kabay fandam Silas fye ku ftagak kenen déén.

³⁵ Fol na Barnabas, gtagak di Antiyok, ale na dee dademe dad faglut tamdò na tmulen i Tnalù Dwata gablà Amuito Dyisas.

I kaskah ale Fol na Barnabas

³⁶ Na kubu file duh, na man Fol ku Barnabas, “Mdà ite, nlauyta dad flanekta di kafaglut di kdee banwe gutamdòta i tnalù Amuta Dyisas. Neyeta ku tan i kagkahla sadni.” ³⁷ Na kayè Barnabas ku faginla Dyan Mark. ³⁸ Kabay là mayè Fol, du là sa gamtayud Dyan Mark magin dale kel di kafnge i nimòla, du baling sa mulê, na tngakan ale di banwe Famfilya. ³⁹ Na ani i gumdàla sdal, na du minit i kasdalla, skah ale. Na fagin Barnabas Mark na mdà ale maweng ditù di Sifrus. ⁴⁰ Na Silas i fagin Fol. Na di là ale fa mdà dnasal ale i dad faglut du bléla di ifat Dwata, fye Dwata tmabeng dale di kagula. ⁴¹ Na magu ale di banwe Sirya na Silisya, du tangalla nawa i dad to faglut ditù.

16

I kagin Timoti ku Fol na Silas

¹ Na fadlug ale Fol salu di banwe Dirbi na Listra. Na nun satu to faglut mnè déén dnagit ku Timoti, na yéan faglut na to Dyu, bay maan to Grik. ² Too kenen dag i kdee dad faglut déén di banwe Listra na Ikonyum. ³ Na kayè Fol ku faginan Timoti, taman ftulian du laloan ukum i dad Dyu. Na

nimoan ani di ku Timoti, du fye là kenen dnuen i dad Dyu di dad banwe gusalùla, du gadèla maan ise sa Dyu. ⁴ Na di kagula di dad banwe, tulenla ku tan i kastulen i dad gal dek Dyisas na i dad gal mebe i dad faglut déén di Dyérusalém gablà di dad flalòla dale. ⁵ Taman too matnù i kafaglut i dad to faglut, na klit i duh too matnù i kdeela.

I kanteen Fol

⁶ Na kafnge éen, Fol na i dad demen magin kenen, magu ale di klamang i banwe Fridya na Galasya, du di bang éen, là ale faloh i Mtiu Tulus tamdò i Tnalù Dwata di banwe Asya. ⁷ Na kakella di gusableng di banwe Misya na Bitinya, kayèla magu di Bitinya, bay là ale lêman faloh i Tulus Dyisas salu ditù. ⁸ Taman magu ale di banwe Misya na masol salu di banwe Troas. ⁹ Na di butang éen, nun kanteen Fol, fite Dwata di kenen satu to mdà di banwe Masidunya tadag na too fakdo di kenen, manan, “Salu ge dini di Masidunya, du begam gami ttabeng.” ¹⁰ Na di kite Fol ani, gasil gami fatlagad salu di Masidunya, du toomi gadè tlo gami Dwata tmulen i Fye Tulen gablà ku Dyisas di dad to di banwe atù.

I kafaglut Lidya, satu libun di banwe Filifos

¹¹ Na fandà di banwe Troas, smakay gami di bong aweng, salu di banwe Samutrés, na di tmadol duh salu gami di banwe Niafolis. ¹² Mdà déén salu gami di Filifos, i bong syudad di banwe Masidunya, na gakuf di kagot i dad to di banwe Roma. Na mnè gami funa là file duh di syudad ani. ¹³ Na di Duh Kaftud i kalwàmi di syudad na salu gami di kilil i yéél, du fandammi nun

kastifun i dad Dyu du dmasal. Na sudeng gami na stulen di dad libun stifun déén. ¹⁴ Nun satu libun di dad to flinge gami dnagit ku Lidya. Mdà kenen di banwe Tiatira, na i nimoan fabli dad mabtas klaweh kibò fulè nun klunun. Kenen satu libun too mangamfù di Dwata. Na lanwa Dwata i fandaman fye glabatan na dnawatan i man Fol. ¹⁵ Na kenen na kdeela di gumnean fbunyag ale. Na kafnge én, nlakan gami manan, “Ku fnaglutyu too untù i kafaglutgu di ku Dyisas, magin gamu di gumnègu na mnè gamu déén.” Na du too fakdo di gami, salu gami di gumnean.

I kbilangù ku Fol na Silas

¹⁶ Satu duh, slengmi magu salu di gudmasal, snitong gami i satu libun fasak nun loos, na fagu di kloosan, gamtulen kenen ku tan i fan kel. Na i dad to mfun kenen, too nun filak gwèla mdà di ktulenan di dad to ku tan i fan kel di dale. ¹⁷ Na i libun ani tati mlalò gami, na laan tlag mkit, manan, “I dad to ani dad lifan i Too Mdatah Dwata, na i tulenla gamu i kibòyu galwà.” ¹⁸ Na nimoan ani kel di file duh. Kafnge én, taglukas Fol, na falè di kenen na manan di busaw, manan, “Mdà di dagit Dyisas Krayst, dekta ge lamwà di libun ani.” Na gasil lamwà i busaw. ¹⁹ Na di kgadè i dad mfun i libun ani, talà ale gamwè filak mdà di kenen, kanfèla Fol na Silas na snadyolla di dad ganlal déén di fadyan. ²⁰ Na nebela ale di dad to mukum mdà di banwe Roma, na manla, “Dad to ani Dyu ale, na too smamuk di syudadito. ²¹ I flalòla dmuen gito urdin, taman du gito dad to di Roma laito fakay dnawat na lalò dun.” ²² Na dee dad to magin ale di kalbutla ku Fol na Silas.

Na i dad ganlal fkasêla klaweh ale Fol, du flusla du fbadasla ale. ²³ Na kafngela too madas dale, lugadla ale di lam bilanggù, na toola flau di to gal mantay toon fanse mantay dale. ²⁴ Na di kaklinge i to gal mantay i flau kenen ani, lugadan ale Fol di sibay di lam, na fnantungan i blila.

²⁵ Na tafan tngà butang dmasal na mlingag ale Fol dmayen Dwata, na flinge i dademe dad to bnilanggù déén. ²⁶ Na makto kel i bong linol, na too mgingok i dad lahan i bilanggù. Na tì malwa i kdee dad takab, na magbel i dad sangkalì gikat di kdee dad to di lam i bilanggù. ²⁷ Na mgukat i to gal mantay i bilanggù, na di kiten tamalwa sa i kdee takab, too sasè i klikoan, du man nawan tagalwà kdee dad to bnilanggù. Taman nwean sundangan, du fanan fnati i kton. ²⁸ Kabay kite Fol i fanan nimò, mkít kenen manan, “Nangam fnati i ktom, du dini sa i kdeemi.”

²⁹ Na i to gal mantay ani mni salò di dademen, na gasil fusuk di lam, na too kankal di klikoan, na lamfan kenen di muna ale Fol na Silas. ³⁰ Na kafnge éñ, faginan ale lamwà na manan di dale, “Gamù gal tamdò, tan dé kibògu du fye galwà agu di dad salàgu?”

³¹ Na tmimel ale Fol, manla, “Faglut ge di ku Dyisas Krayst, na galwà ge di dad salaam, na balù i kdee dad mnè di gumneam.” ³² Na tdòla kenen na i dad to mnè di gumnean i Tnalù Dwata gablà ku Dyisas Krayst. ³³ Di bang éñ, nalob i to gal mantay i dad seey Fol na Silas, na gasil kenen fbunyag gakuf i kdee dad to mnè di gumnean. ³⁴ Neben Fol na Silas di lam gumnean, na fankaanan ale. Kenen

na i kdee dad to mnè di gumnean, too lehew du faglüt ale nan di Dwata.

³⁵ Na kakwalan, i dad gal mukum mdà di Roma, dekla dad ganlal déén di bilanggù du falwà ku Fol na Silas.

³⁶ Taman fgadè i to gal mantay di bilanggù di dale Fol, manan fakay ale lamwà nan, du man kun i dad to mukum. Na manan fa, “Mulê gamu na i ktanak nawa mnè di gamu.”

³⁷ Kabay man Fol di dad ganlal, manan, “Bnadas gami di mata i kdee dad to, balù landè salàmi, na gami sa dad to glam di kagot Roma. Na bni-langgùla gami fa. Na ani kayèla ku falwàla gami fagu di buni du fye landè to gmadè. Là sa fakay di gami. Silang gami lamwà ku dad mukum mdà di Roma salu dini na falwà gami.”

³⁸ Na tulen i dad ganlal di dad gal mukum mdà di Roma i man ale Fol, na di kgaðèla Fol na Silas dad to di Roma too ale likò. ³⁹ Taman salu ale di dale Fol, du fakdo ale du fye begla nlifet i salàla. Ale i falwà dale Fol na Silas mdà di bilanggù, na fakdo di dale fye beg ale lamwà di syudadla. ⁴⁰ Na lamwà Fol na Silas di bilanggù, na salu ale di gumnè Lidya. Na déén gusitela i dad flanekla faglüt na tangalla i kafaglütla. Na kafnge én, mdà ale.

17

I ksalu ale Fol di banwe Tésalonika

¹ Magu ale Fol na Silas di banwe dnagit Amfifolis na Afalonya na ditù gukella di banwe Tésalonika, na déén nun satu gusatdò i dad Dyu. ² Na i tagnè gal nimò Fol, fusuk kenen déén di gusatdòla. Na tlu Duh Kaftud stulen kenen di dad tastifun déén

gablà di Tnalù Dwata. ³ Na faglabatan na fiten i kaglutan mdà di Tnalù Dwata, na là fakay ku là magu Krayst i To Mgalék Dwata di kaflayam, na mati na mték kenen mdà di fati. Na manan di dale, “Dyisas i tdògu di gamu ani, kenen sa i To Mgalék Dwata galyu fatan.” ⁴ Na nun dademe dad Dyu déén mgebe di kafaglut di ku Dyisas na magin ale di fandam Fol na Silas, na lê magin dee dad to Grik mangamfù di Dwata, na dee dad libun mgafè.

⁵ Kabay dademe dad Dyu i là faglut, too mingà nawala ku Fol na Silas. Taman santifunla i dademe dad to sasè di fadyan, na banlétla i nawala, taman tanbùla mimò samuk di syudad. Na faflal ale salu di gumnè Dyason, du fanngaballa Fol na Silas, du fye nebela di muna i dad to stifun déén. ⁶ Kabay du là ale sa teen, dyolla Dyason na i dademe dad faglut di muna i dad ganlal di syudad, na falbongla i talùla, manla, “I dad to smamuk di klamang banwe, tadini nan di syudadito, ⁷ na Dyason ani, tafyakan ale Fol di gumnean. Na i kdeela tanlafàla sa i urdin i gumdatahito Sisar, du manla nun fa dademe hari dnagit ku Dyisas.” ⁸ Na di kaklinge i kdee dad to stifun déén na dad ganlal i man i dad to sasè, too msamuk i nawala. ⁹ Taman nlegesla ale Dyason mlé filak du bayad i kagalwàla, na kafnge én, falwàla.

I ksalu ale Fol di syudad Biriya

¹⁰ Na di kakifun, i dad to faglut déén, dekla Fol na Silas salu di syudad Biriya. Na di kakella salu ale di gal gusatdò i dad Dyu. ¹¹ Na i dad Dyu di banwe Biriya fye fa ldamla di ldam i dad to di banwe

Tésalonika, du too ale mayè flinge na dmawat i tdò Fol. Na klit i duh toola neye i Tnalù Dwata du fye gadèla ku glut i tdoan. ¹² Taman dee dad Dyu déén faglut di ku Dyisas, na nun dee dad to Grik faglut, dad lagi na dad libun i too mgafè. ¹³ Kabay di kaklinge i dad Dyu là faglut di Tésalonika, tamdò Fol Tnalù Dwata di banwe Biriya, malò ale na lêman ale smamuk déén na banlétla nawa i dee dad to. ¹⁴ Na taman i dad to faglut gasilla dek Fol salu di kilil i mahin, bay Silas na Timoti fanak ale di Biriya. ¹⁵ Na nun dad lagi tmunda ku Fol kel di banwe Atén. Na di kdàla samfulê di Biriya, kmated Fol di dale fye ku mlal malò Silas na Timoti.

I ksamuk nawa Fol di syudad Atén

¹⁶ Na di klo Fol fatan ku Silas na Timoti déén di Atén, too msamuk i nawan di kiten too dee alung i fnangamfùla di klamang syudadla. ¹⁷ Taman too kenen stulen di dad Dyu na dad ise Dyu gal mangamfù di Dwata déén di gusatdò dad Dyu, na lêman di dad to teenan di fadyan klit i duh. ¹⁸ Na nun dademe dad to gal tamdò i lwe fnaglut dnagitla Ifikuriyan na Stowik, samdal ku Fol. Nun dademe di dale smilo, na manla, “Tan dé i man i to ani, landè gnadean bay laan tlag talù.” Na man i dademe, “Man nawam ku manan gablà i dad dwata di mahal banwe.” Ani manla, du tamdò Fol gablà ku Dyisas na i ktékan mdà di fati.

¹⁹ Kafnge én, faginla Fol di muna i dad gal mukum di gustifunla dnagit Ariaefagus, na manla di kenen, “Kayèmi ku gadèmi i falami tdoam ani. ²⁰ Nun dademe tdoam lingemi i too gaftikeng gami, na kayèmi gadè i gumtatekan.” ²¹ Na én

duen i kdee dad to di banwe Atén na i dademe dad to mnè déén, smalek ku Fol, du ani sa i tagnèla nimò stulen na smalek gablà di dad falami tdò i dad to.

²² Na tadag Fol di muna i dad to stifun di Ariafa-gus, na manan, “Gamu dad to di Atén, teengu di gamu too nun fnaglutyu. ²³ Du balù di kalngabgu di klamang i syudadyu, teengu i dad gal gumangamfùyu, na di satu teengu nun gsulat déén, manan, ‘Gumangamfù di dwata làmi gadè.’ Na i dwata fnangamfùyu i làyu fa gadè, kenen sa i fgadègu di gamu.

²⁴ “Kenen sa Dwata mimò i klamang banwe, na kdee mnè dini di tah tanà, kenen mimò dun. Na du kenen Amu i kdee di tah langit na di tah tanà, là kenen mnè di dad gumnè gumangamfù nimò i dad to. ²⁵ Na landè kibò i dad to tmabeng kenen du landè sa kanliduan. Kenen sa baling i mlé nawa di kdee dad to, na kdee kafye, kenen sa mlé dun di dale. ²⁶ Mdà di satu lagi i tanimoan, nimò Dwata i kdee bung dad to, du fye mnè ale di klamang banwe. Na tagnean nalék i banwe gufnean kdeela na i klola mnè ditù. ²⁷ Ani i nimoan, du fye fanngabal kenen i dad to, du nun imen nawan di kafngaballa teenla kenen, du i kaglutan là kenen mawag di kat man satu gito, ²⁸ ‘Du mdà di kenen nun nawaito, magu ito, na mnè ito dini di tanà.’ Na glut i gman i dademeyu gal flalok, manla, ‘Gito sa dad ngà Dwata.’

²⁹ “Na du glut gito dad ngà Dwata, nangito fan-dam ku i kafbawehan salngad i gal nimò i dad to mdà di blawen, salafi, na ku demen batu, du i kafbaweh nimòla én alò mdà di gnadè na kfulung

i dad to. ³⁰ Di muna, du là fa gmadè i dad to i kaglut gablà ani, fbayà Dwata i nimòla, bay ani, én sa kayean ku msal i kdee dad to di klamang banwe na kmagol i dad sasè nimòla. ³¹ Du tamgalékan i duh nukuman i kdee dad to di klamang banwe mdà di matlu kukuman fagu di satu to tamgalékan. Na fiten i kaglut ani di kdee dad to fagu di ktékan i to ani mdà di fati.” Én man Fol di dale.

³² Na di kaklingela i man Fol gablà di kték mdà di fati, nun dademe di dale smilo kenen, bay man i dademe, “Mayè gami flinge i dademe tdoam gablà ani.” ³³ Na kafnge én, tngakan i dad to stifun déén. ³⁴ Na nun dad to magin kenen na faglut ale, na satu faglut dunan Dyunisyus, na satu to di lumbuk i dad mukum dnagit Ariyafagus, na nun satu libun dnagit ku Damaris, na nun fa dademe faglut.

18

I ksalu ale Fol di syudad Korintu

¹ Kafnge én, mdà Fol di banwe Atén na salu kenen di Korintu. ² Na déén gusmitongan i satu Dyu dnagit ku Akwila. Na i gusut lagi ani di banwe Fontus, bay falami kel kenen na yaanan, Frisila, fdu di Roma i bong syudad di banwe Itali. I duenla salu di Korintu du Klawdyus, i gumdatah di Roma, tafalwaan i kdee dad Dyu mdà déén. Na mlayu Fol dale, ³ na du salngad i nimòla mnè kenen di safédla, na sasatu ale tambél du mimò slung, du én gumwèla i klidùla. ⁴ Na klit i Duh Kaftud déén di gal gusatdò i dad Dyu stulen kenen di dad Dyu na i

dad to Grik, du fye matlas i fandamla na faglut ale di ku Dyisas.

⁵ Na di kakel ale Silas na Timoti mdà di banwe Masidunya, landè nan dademe nimò Fol alò tamdò i dad Dyu na tulenan dale na Dyisas i To Mgalék Dwata galla fatan. ⁶ Kabay di kduen i dad Dyu ku Fol na talù ale sasè di kenen, kakesan i kfung di klawehan, du gugmadèla na dale i tmimel di Dwata i ksasè nimòla, na manan di dale, “Gamù salà ku là gamu galwà di kaflayam di fulé duh, landè labetgu deg. Fandà ani én tdògu i dad to ise Dyu.”

⁷ Na kafnge én, mdà kenen di gusatdò i dad Dyu, na salu kenen di gumnè Titus Dyustus, satu to ise Dyu too mangamfù di Dwata. Déén gumnean di saféd i gusatdò i dad Dyu. ⁸ Na nun satu to dnagit ku Krisfus, i ulu gal mebe di gusatdò i dad Dyu, baling faglut di ku Dyisas na balù i kdee dad to di gumnean. Na dee fa dad to déén di Korintu i mlinge i man Fol, faglut ale na fbunyag.

⁹ Na di satu kifu talù Dwata di ku Fol fagu di kanteenan, manan, “Nang ge likò Fol na fles ge samtulen gablà di deg, nang ge fanak, ¹⁰ du dini agu di safédam, na landè fakay mlayam ge, du nun dee dad to nfungu dini di syudad ani.” ¹¹ Taman mnè Fol déén sfali tngà, du tamdò i dad to i Tnalù Dwata.

¹² Na di bang nun gubirnadòr di banwe Akaya dnagit Galyu, stifun i dad Dyu là faglut du kamfè ku Fol na nebela kenen di gumukum. ¹³ Na dnalamla kenen manla, “I to ani too mebe i dad to di kfangamfù di Dwata, bay i tdoan là maslalò di dad flalò blé Dwata di gami fagu di ku Mosis.”

¹⁴ Na tafan tmimel Fol, bay Galyu guna talù, manan di dad Dyu, “I kaflingengu dun ku taglafaan i urdin i gubirnu, ku demen too nun salaan, fakayta gamu fanlinge. ¹⁵ Kabay du sanbulawyu gablà di gusahal i katdòyu, na gablà di dad flalòyu gamu dad Dyu, gamu sa mukum dun. Là agu mayè mukum ani.” ¹⁶ Na falwaan ale di gumukum. ¹⁷ Na du mdà di kaflabèla magot ale ku Sostinis i ulu gal mebe di gusatdò i dad Dyu, na fatdukla kenen di muna i gumukum. Kabay sadi landè di ku Galyu na fbayaan ale.

I kasfulê Fol di syudad Antiyok

¹⁸ Na mlo Fol mnè di saféd i dad faglut di Korintu. Na kafnge én, tngakan ale na maweng kenen salu di banwe Sirya, na magin Frisila na Akwila. Na di là fa mdà kenen fdisan i ulun di banwe Sinkriya, du én ilè i nun fakangan di Dwata. ¹⁹ Na di kakella di banwe Ifisus, tngak Fol Frisila na Akwila, na fusuk kenen di gal gusatdò i dad Dyu, na stulen di dale. ²⁰ Na fakdo ale di kenen fye mlo kenen mnè déén, bay là fakay di kenen. ²¹ Kabay di kdaan fakangan di dale, manan, “Ku mayè Dwata, samfulê agu dini.” Na kafnge én, tamdà kenen di Ifisus smakay aweng.

²² Na di kagduungan di Sisariya, fles kenen di Dyérusalém, du nlauyan i dad faglut déén. Na kafnge én, fadlug kenen di banwe Antiyok. ²³ Na kakubu i dee butang klon di Antiyok mdà kenen. Na nkatan i dad banwe glam di Galasya na Fridya, du tangalan nawa i kdee dad to faglut.

I ksalu Afolos di Ifisus

²⁴ Na di bang éen, nun satu Dyu dnagit ku Afolos kel di Ifisus, na i gusutan di banwe Alihandriya. Too kenen fulung talù na too nun gadean gablà di Tnalù Dwata. ²⁵ Na tanun tamdò kenen gablà di dalan mlalò i Amuito Dyisas, na ani too minit i nawan tamdò gablà di kenen. Na glut i tdoan, bay aloan gadè gablà di kbunyag i tdò Dyan. ²⁶ Na tambù kenen talù i landè klikoan déén di gal gusatdò i dad Dyu. Na di kaklinge ale Frisila na Akwila i katdoan, faginla Afolos salu di gumnèla na tananùla i gnadean gablà di dalan i Dwata.

²⁷ Na di kayè Afolos salu di banwe Akaya, i dad faglut déén di Ifisus tangalla i nawan fagu di ksu-latla di dad to faglut di Akaya, du fye toola kenen dnawat. Na di kakelan déén, bong kagtabengan i dad to tafaglut di ku Dyisas fagu di kafye Dwata. ²⁸ Du di kastulen ale Afolos na i dad Dyu di muna i dad to, gfisanan ale du fiten i kaglut fagu di Tnalù Dwata, dunan Dyisas i To Mgalék Dwata galla fatan.

19

Iksalu Fol di Ifisus

¹ Na di klo Afolos déén di banwe Korintu, magu Fol di dad bulul, i satu dalan salu di Ifisus. Na di kakellan déén teenan i dademe dad to mlalò ku Dyisas. ² Na snalekan ale, manan, “Di kafaglutyu ku Dyisas, tagdawatyu kè i Mtiu Tulus?” Na tmimel ale, manla, “Là, landè lingemi ku nun Mtiu Tulus.” ³ Na lêman ale snalek Fol, manan, “Na tan dé i fnaglutyu di kafbunyagyu?” Na tmimel ale, manla, “Fnaglutmi i tdò Dyan Gal Munyag.”

⁴ Na man Fol, manan, “Bnunyag Dyan i dad to tamsal na tmagak i dad salàla. Kabay i tdoan i dad to fye ku faglut ale di to tmadol kenen, dunan Dyisas.”

⁵ Taman di kaklingela i man Fol, fbunyag ale lêman fagu di dagit Amuito Dyisas. ⁶ Na di kaffah Fol i falelan di dale, kel i Mtiu Tulus di dale, na baling ale talù i dee bung talù, na tulenla i Tnalù Dwata. ⁷ Na i kdeela nun kè sfalò lwe dad lagi.

I katdò Fol di dad to faglut di Ifisus lwe fali

⁸ Na klo tlu bulen salu Fol di gal gusatdò i dad Dyu na tamdò i dad to di landè klikoan, na too kenen stulen di dale gablà di kagot Dwata, du fye faglut ale. ⁹ Kabay nun dademe di dale too mgal i ulula na là ale mayè faglut, na baling ale talù sasè di muna i dad to gablà di dalan mlalò ku Dyisas. Taman tngak ale Fol na faginan i dad to mlalò ku Dyisas, na klit i duh stulen ale déén di skwila gutamdò satu to dnagit ku Tiranus. ¹⁰ Na lwe fali i klola mimò ani, na taman kdee dad to mnè di banwe Asya, i dad Dyu na i dad ise Dyu, sdulê ale mlinge Tnalù Dwata gablà ku Dyisas.

I dad ngà Skiba

¹¹ Na mimò Dwata i dad too gamtikeng fagu di ku Fol. ¹² Du balù i dad lasulun na i safut labédan di awekan, nebe di dad to nun tduk, na tatì mgulé i tdukla, na lamwà di dale i dad busaw. ¹³ Na nun dademe dad Dyu gal magu du falwàla dad busaw. Na tilewla falwà dad busaw fagu di dagit Amuito Dyisas. Na ani manla di dad busaw, “Di dagit Dyisas i gal tdò Fol, dekta gamu lamwà.” ¹⁴ Na i

mimò ani dunan i fitu dad ngà Skiba lagi. Na Skiba ani gumdatah i dad bà di Dwata.

¹⁵ Kabay i busaw gine baling tmimel dale, manan, “Dyisas dilègu, na gadègu Fol, bay simto gamu kè?”

¹⁶ Na kafnge éñ, i to nun busaw, toon ale bnunù, na fnisanan kdeela. Na du too sasè i kbunuan dale, nilala i gumnean na mlitè ale na mti kasè i klawehla. ¹⁷ Na di kaklinge i kdee dad Dyu na i dad ise Dyu mnè di Ifisus i mkel ani, too sè klikò i kdeela, na lumban nan baling kafèla i dagit Amuito Dyisas. ¹⁸ Na dee di dad to tafaglut di ku Dyisas tmulen di muna i dademela i dad sasè tangimòla. ¹⁹ Na dee dad mloos di kafaglutla di ku Dyisas, santifunla i dad librula i gumwèla i kfulung Satanas, na snakufila di muna i kdee dad to. Na sandagubla i btas i kdee dad libru ani, na mdadong lime falò libu btasan. ²⁰ Taman fagu ani, i Tnalù Dwata too mbel na too gfisan i dad sasè.

I samuk di banwe Ifisus

²¹ Na kafnge éñ, i fandam Fol salu kenen di banwe Dyérusalém magu di banwe Masidunya na Akaya. Na manan, “Na mdà di Dyérusalém, too agu salu di banwe Roma.” ²² Taman Timoti na Irastus, lwe di dad gal tmabeng kenen, dekan ditù di Masidunya, bay kenen mnè fa di Asya.

²³ Na di bang ani, mbaling nun bong samuk déén di Ifisus du mdà di katdò Fol gablà di dalan mlalò ku Dyisas. ²⁴ Na nun satu lagi dnagit ku Dimitriyus too fulung tmunal salafi. Na nimoan dad malnak gumnè kafbaweh i gumnè gumangamfùla di satu

dwatala dnagit ku Artimas.* Na i dad to tmabeng kenen di nimoan, too bong gwèla mdà di nimòla. ²⁵ Taman şantifunan i dademen na balù i dademe dad to mimò salngad i kenen nimò, na manan di dale, “E gamu, gadèyu mdà di nimoito ani gamweito bong knun. ²⁶ Na tateenyu na talingeyu gablà di nimò Fol. I manan i dad dwata nimò i dad to ise ku glut dwata, na tadee dad to i mgeben di kafaglutun, là alò dini di Ifisus bay di klamang banwe Asya. ²⁷ Taman ani kanlikoito, ken nun talù sasè gablà di nimoito. Na là alò én, bay balù i gumangamfù i mdatah dwataito Artimas ken baling landè gukmamu dun, na malmo i dengeg Artimas, na landè sa kadang mangamfù di kenen, i fnangamfù i kdee dad to di Asya, na balù di klamang banwe.”

²⁸ Na kaklinge i dad to i man Dimitriyus, too ale flabè di katdò Fol, na mkit ale, manla, “Too mdatah Artimas, i dwata fnangamfù i dad to di banwe Ifisus.” ²⁹ Na di là mlo tambel i samuk di klamang i syudad. Na dee dad to kamfè ku Gayus na Aristarkus, lwe to mdà di Masidunya gal magin ku Fol magu, na gasilla ale nebe di gal gustifun i dad to di syudad Ifisus. ³⁰ Na mayè Fol talù di muna i dad to, bay klen kenen i dademen dad mlalò ku Dyisas. ³¹ Na balù i dademe dad ganlal di Asya, i dademe Fol sgalak, fakdola ku Fol nang fusuk di gustifun.

³² Na i dad to stifun déén là gmadè i nawala, du sahal man i kdee dad to mkit déén, du nun

* **19:24** Lwe dagit i dwata libun ani. Di talù dad to di Roma, dunan Latin, én dagitan dunan Dayana. Di talù Grik i dagitan, dunan Artimas.

dee là gmadè i duenla stifun. ³³ Na nun dademe, man nawala Alihandro i fanlabèla, na lugad kenen i dad Dyu di muna i dad to. Tayalan i kmalan du fye fafanakan ale, du kayean fgadè di dad to i kaglut. ³⁴ Kabay di kdilèla na Dyu kenen, baling ale salngan mkit kel di lwe uras, manla, “Mdatah Artimas i dwata fnangamfù i dad to di Ifisus.”

³⁵ Na i to mebe i syudad, fafanaki dad to, manan, “Gamu dad to di Ifisus, tagadè i kdee dad to di klamang banwe, gito dini di Ifisus i mifat gumnè i gumangamfù di ku Artimas i mdatah dwataito, na i kafbawehan batu mtatek mdà di langit. ³⁶ Taman du landè fakay gafkéng dun, fye ku fanak gamu na nang gamu smamuk. ³⁷ Tanebeyu dini dad to ani, balù landè tnakula di gal gumangamfuito demen landè manla sasè gablà di dwataito. ³⁸ Na kaflingenta dun, ku mayè Dimitriyus na dad to mimò di kenen mlé salà di balù simto, fakayla sa nebe di usay, na nun dad to gal mukum déén, na déén sa gumléla salàla. ³⁹ Kabay ku nun fa dademe kayèyu santulen, fakayyu nebe di kastifunito di duh galito ksusay. ⁴⁰ Na i mgimoito di duh ani fakay ku i dad ganlalito mlé salà di gito. Na ku én nimòla landè sa timelito di dale du landè sa kaglut duenito mimò samuk.” ⁴¹ Na kafnge én, dekan i dad to mulè.

20

I kagu Fol di Masidunya na Akaya

¹ Na di kafnge i samuk, fafngé Fol i dad to faglut di Ifisus na tangalan i nawala. Na kafnge én, mbal kenen mdà, du magu kenen salu di banwe

Masidunya. ² Slob kenen di dad banwe déén, na tangalan i nawa i dad to faglut fagu di dee dad tdoan. Kafnge éñ, kel kenen di Akaya,* ³ na tlu bulen i klon mnè déén. Kabay di kafatlagadan maweng salu di Sirya lingen nun dad Dyu mngabal dalam mati kenen. Taman fandaman laan fles di Sirya, bay samfulê magu di Masidunya. ⁴ Na nun magin kenen dunan Sofatar tingà Firus mdà di banwe Biriya, Aristarkus na Sikundus i dad to mdà di banwe Tésalonika, Gayus mdà di Dirbi, Timoti, na i dad to mdà di Asya dunan Tikikus na Trofimus. ⁵ Muna ale na fatanla gami Fol di banwe Troas. ⁶ Na kakubu i Fista i Fan Landè Falnok Dun, maweng gami mdà di banwe Filifos, na kafnge lime butang gumahmi ale di Troas, na fitu butang i klomi déén.

I sangal klauy Fol di Troas

⁷ Na di kifu Sabadu stifun gami du sasatu gami kmaan du fye gafaldammi i kfati Dyisas. Na tamdò Fol di dad to kel i tngà butang, du fandaman mdà kenen flafus. ⁸ Na nun dee salò di sibay gustifunmi di tah. ⁹ Na nun satu lamnok lagi dnagit ku Yutikus sudeng di bintanà. Na sleng Fol tamdò malkudang i lagi ani, na baling gkudang, na mtatek mdà di gatlu kansad saal kel di tanà. Na ttabeng i dad to, bay tamati kenen. ¹⁰ Kabay mnaul Fol na lanfanan na lkafan Yutikus, na manan, “Nang gamu mlidù, du mto sa kenen.” ¹¹ Na myak Fol lêman na snatngaan i fan du kmaan gami. Na stulen kenen di dale kel di flafus, na

* **20:2** Nun satu dagit i banwe Akaya, dunan Gris ku demen Grisya.

kafnge én mdà. ¹² Na i lamnok lagi tatek ani gine nebela mulê tamto na too ale lehew.

I kagu Fol salu di banwe Militus

¹³ Na tamuna gami salu di bong aweng na maweng salu di banwe Asos du slobmi Fol, du ani sa i flaloan gami, du tmanà kenen salu ditù. ¹⁴ Na di ksitongan gami déén di Asos, fyakmi kenen di awengmi na fles gami di banwe Mitilini. ¹⁵ Na mdà déén maweng gami, na di tmadol duh kel gami di sablà i fungul dnagit Kyos. Na di tmadol duh fa slob gami di fungul dnagit Samos, na di tmadol duh én kel gami di banwe dnagit Militus. ¹⁶ Na fandam Fol nliusan i banwe Ifisus, du fye laan ganggà di Asya, du msasaw, du fye gafles di Dyérusalém du kayean kel ditù di duh dnagitla Féntikus.

Isangal ktalù Fol di dad ulu di dad faglut di Ifisus

¹⁷ Taman di kakel Fol di banwe Militus, fafngén i dad ulu di dad faglut di ku Dyisas di Ifisus smitong kenen di Militus. ¹⁸ Na di kakella, man Fol di dale, manan, “Tagadèyu i tagnè ldamgu di knègu dini di safédyu tambù fa di kakelgu dini di Asya. ¹⁹ Na toogu nimen i Amugu Dyisas di nimògu di kenen, na toogu fdanà i ktogu, na dee dulê maloh i lwakgu, du mdà di dad kaflayam gnagugu mdà di kduen i dademegu dad Dyu deg. ²⁰ Kabay balù ani nimòla, gadèyu landè làgu nimò i gamtabeng gamu di ktulengu na di katdògu gamu di gustifunyu na di dad gumnèyu. ²¹ Tulengu di dad to Dyu na i dad to ise Dyu là fakay ku là ale msal di dad salàla na fdadong di Dwata, na too faglut di Amuito Dyisas.

²² “Na ani, fan agu salu di Dyéruusalém du dek agu i Tulus Dwata na làgu gadè ku tan i kel di deg ditù. ²³ I alògu gadè tafgadè i Mtiu Tulus di deg na di kdee syudad gusalugu, én fatan deg i bilanggù na kaflayam. ²⁴ Kabay knean di fandamgu i nawagu ani landè btasan di deg, silang ku alògu fanngè i nimò gablé Amugu Dyisas di deg, dunan i ktulengu i Fye Tulen gablà di kafye blé Dwata.

²⁵ “Tanlauygu na tatdògu i kdeeyu gablà di kagot Dwata, bay gadègu mdà ani talàyu agu lêman site. ²⁶ Taman toogu gamu tnulen di duh ani, simto di gamu i là galwà kadang di fulé duh, là fakay ku banléla agu salà. ²⁷ Du tasdulègu tulen di gamu i kdee knayè Dwata, landè làgu tulen di gamu. ²⁸ Na tooyu neye i ktoy, na i kdee dad faglut i tasalig i Mtiu Tulus di gamu du salngad ale dad bilibili. Na tooyu nifat i dad to fbaling Dwata dad ton fagu di kfati i Tingaan Dyisas. ²⁹ Na di ktagakgu gamu ani, gadègu nun dad to kel salngad ale i dad too labè lmanaf gal kmaan to, du mngabal ale kfagu falmo i dad to faglut di ku Dyisas. ³⁰ Na balù dademe di gamu kadang tamdò kakakéng, du fye mgebeyu i dad to faglut di klalò gamu. ³¹ Taman too gamu fgeye, na nangyu glifet i tlu fali klogu tamdò gamu di mduh na kifu, gagin i lwakgu maloh.

³² “Na ani, blégu gamu di ifat Dwata, na di kafyen tatdògu gamu i gafgal gamu na gamlé gamu i kdee fye tatagaan du blén di kdee dad to nfunan. ³³ Làgu lmen mibal i filakyu, i blawenyu, na ku demen i klawehyu. ³⁴ Gadèyu i kmalgu ani mimò du fye gwègu bayad i kdee kanlidùgu na i kanlidù i dademegu gal magin deg. ³⁵ Na mdà di

kdee dad tanimògu tagfitegu di gamu fye ku too ito fgal mimò, du fye nun kiboito tmabeng i dad to mnè di kalima. Du fye fandamito i gman i Amuito Dyisas, manan, ‘Balù fye i to dmawat, bay too fye fa i to mlé.’ ” Én man Fol di dad to faglut.

³⁶ Na di kafnge Fol mangman kdee ani, i kdeela lkuad du dmasal ale di Dwata. ³⁷ Na lkafila na nalakla kenen na i kdeela mngel. ³⁸ Too ale mlidù du tamanan dale talà ale lêman site. Na tundala kenen salu di aweng gusmakayan.

21

Iksalu Fol di Dyérusalém

¹ Na di kafngemi mbal di dale tamdà gami fles maweng salu di banwe dnagit Kos. Na di tmadol duh gafat gami di banwe dnagit Rodas, na mdà déén fadlug gami di banwe Fatara. ² Na déén nun teenmi aweng fan salu di Fonisya, taman én gusmakaymi. ³ Na di kagumi, teenmi i fungul dnagit Sifrus, na maweng gami gsen di ibeng du nliusmi, du fles gami salu di banwe Sirya. Na tufa gami di banwe Tiro, du déén gudmuung i aweng du nawas dademe dad lulenla. ⁴ Na nun teenmi dad to faglut déén, na taman mnè gami di dale fitu butang. Na mdà di alak Tulus Dwata fakdo ale ku Fol du fye laan fadlug di Dyérusalém. ⁵ Kabay di kakubu i fitu butang, fles gami di kagumi. Na i kdeela faglut di ku Dyisas, na balù dad yaanla na dad ngàla magin gami kel di lwà i syudad. Na di kakelmi di kilil i mahin lkuad gami du dmasal. ⁶ Na kafnge én, mbal gami di dale du myak di aweng, na mulê ale.

⁷ Na fles gami di kagumi mdà di Tiro na dmuung gami di Tolimiyas. Na nlaumi i dad flanekmi di kafaglut di ku Dyisas déén na mnè gami di dale sbutang. ⁸ Na di tmadol duh, mdà gami lêman salu di banwe Sisariya, na mnè gami di gumnè Filif, satu to gal tamdò i Fye Tulen gablà ku Dyisas. Na kenen i satu di dad fitu to tamgalék i dad to faglut di Dyérusalém du tmabeng i dad to gal dek Dyisas. ⁹ Na nun fat dad ngaan slame sawang libun gal tmulen i Tnalù Dwata. ¹⁰ Na là file duh i klomi mnè déén, nun kel mdà di banwe Dyudiya satu tugad Dwata dnagit ku Agabus. ¹¹ Salu kenen di gami, na nwean i galing Fol na bnakusan kenen kmal na bli, na manan, “Ani man i Mtiu Tulus, ‘I to mfun i galing ani, ani sa kibò i dad to Dyu di Dyérusalém makus kenen, na bléla kenen kadang di falel i dad to ise Dyu.’ ”

¹² Na di kaklingemi dun ani, kdeemi gagin i dad to déén, fakdo di ku Fol, fye nang salu di Dyérusalém. ¹³ Kabay tnmelan gami, manan, “Tan ku mngel gamu na flidù i nawagu? Tagatlagad agu sa, ise ku alò bnakus, bay balù fa fnatila agu mdà di katdògu gablà di Amuito Dyisas.”

¹⁴ Na di kgadèmi làmi gagan tamlas i fandaman, falohmi kenen, na manmi, “Fye ku Dwata dmohò i knayean.”

¹⁵ Kafnge én, ftifas gami du salu di Dyérusalém. ¹⁶ Na nun dademe dad faglut di ku Dyisas di Sisariya magin gami, na tundala gami di gumnè satu to dnagit ku Mnason du déén gufanakmi. Na Mnason ani, satu lagi mdà di banwe Sifrus, na satu di dad to muna faglut di ku Dyisas.

I klauy Fol ku Dyém

¹⁷ Na di kakelmi di Dyérusalém too gami dnawat i dad faglut déén. ¹⁸ Di tmadol duh magin Fol gami du nlauymi Dyém, na déén i kdee dad ulu mebe i dad faglut di ku Dyisas di Dyérusalém. ¹⁹ Kafnge i kastulen Fol di kakelmi, tulenan di dale i kdee mgimò Dwata di dad to ise Dyu fagu di katdoan.

²⁰ Na di kaklingela i kdee ani, too ale dmayen Dwata. Kafnge én, manla di ku Fol, “Flanekmi, gadeam file libu dad Dyu mbaling faglut di ku Dyisas, bay too ale mayè mlalò i dad flalò blé Dwata di ku Mosis. ²¹ Na lingela i galam tdò di kdee dad Dyu mnè di banwe i dad ise Dyu, fye ku knagolla i dad flalò ani, na nang tnulli i dad ngàla ku demen nang nimen i dad flalò i dad Dyu. ²² Na là mlo ani lingela kè takel ge dini. Na tan fye nimoito? ²³ I manmi di ge ani toom nimò. Nun fat lagi dini nun fakangla di Dwata. ²⁴ Na magin ge dale na fakuf ge dale di klanebla i ktola di muna Dwata, na ge mayad i klidùla, du fye gafdisla i ulula. Na fagu di nimoam ani, gadè i dad to là glut i lingela gablà di ge, du teenla sa kadang i kimenam i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. ²⁵ Na gablà di dad to ise Dyu tafaglut di ku Dyisas, tasnulatmi ale gablà di fandammi. Manmi fye ku nang ale kmaan i knaan tadsù di dad ise glut dwata, nang kmaan litè, nang ale kmaan i dad lmanaf maflang, na nang ale mimò i sasè knayè lawehla.”

²⁶ Taman di tmadol duh fagin Fol i fat lagi ani, na flanebla i ktola. Na kafnge én, salu ale di lam i Bong Gumnè Dwata, du fgadean ku kilen i duh kafngela flaneb i ktola, du én i bang kabléla dsù.

I kakfè i dad Dyu ku Fol

²⁷ Na di tapan kubu i fitu duh i kasbangla, nun dad Dyu mdà di banwe Asya mite Fol déén di Bong Gumnè Dwata. Na banléta nawa i bong dee dad to déén du fye kanfèla Fol. ²⁸ Na falbongla i kitla, manla, “E dad to di Israél, ttabengyu gami. To ani gal tamdò i kdee dad to dmuen gito dad Dyu, na dmuen i dad flaloito, na balù i Bong Gumnè Dwata. Na ani nun dad to ise Dyu fafusakan dini, na fagsikan i Mtiu Gumnè Dwata ani.” ²⁹ Ani manla, du fandamla fagin Fol Trofimus i satu to mdà di Ifisus di Bong Gumnè Dwata, du teenla kenen samnagin ku Fol di syudad.

³⁰ Na kaklinge i dad to di syudad i man dad to én, too sasè kaflabèla na làla gadè i nawala, taman sadlu ale salu di ku Fol, na bnunùla na snadyolla di lwà, na gasilla tnakab i Bong Gumnè Dwata. ³¹ Na fanla kenen fnati, bay linge i ulu dad sundalu mdà di banwe Roma gablà di samuk di kabal syudad Dyérusalém. ³² Taman faflal kenen fagin i dad sundalu na dad ulula faflal salu di bleng i bong dee dad to tastifun déén. Na di kite i dad to i ulu dad sundalu na i dad sundalu, fanak ale maug ku Fol. ³³ Kafdadong i ulu i dad sundalu, kanfean Fol, na fbakusan kenen lwe sangkalì. Na snalekan i dad to, manan, “Simto kè i to ani, na tan kè i mgimoan?” ³⁴ Na i dad to stifun déén mkit ale na là salngad i timella. Na du too midul i ugak i dad to, là too gadè i ulu dad sundalu i kaglut, taman dekan dad sundalun mebe ku Fol di barakla. ³⁵ Na di kakel ale Fol di yaut gumnè i dad sundalu, balingla kenen nket, du fye là snaktus i dad to. ³⁶ Na i kdee dad to mlalò déén too mkit, manla, “Fnatiyu

kenen.”

I ktalù Fol di dad to

³⁷ Na di fanla nebe Fol di lam i gumnè i dad sundalu manan di ulu i dad sundalu, manan, “Fakay ku nun mangu di ge?” Na tmimel i ulu, manan, “Fulung ge kadì talù Grik? ³⁸ Ise ge kadì i to mdà di banwe Idyif i mebe samuk na mebe i fat libu dad to manò salu di banwe landè to?”

³⁹ Na tmimel Fol, manan, “Agu sa satu Dyu mdà di Tarsus, satu bong syudad glam di banwe Silisya. Na ku mfakay, begam agu faloh talù di dad to.”

⁴⁰ Na faloh i ulu, na tadag Fol di yaut na ftadagan i kmalan du fafanakan i dad to. Na di kfanakla, talù Fol di dale di talù Hibru.

22

¹ Na ani man Fol, “Gamu dad flaneckgu, na dad tuagu, tabyà begyu fanlinge i ktimelgu i gmanyu gablà di deg.” ² Na di kaklingela i talù Fol Hibru, lumban i kfanakla. Na fadlug Fol talù, manan,

³ “Agu satu Dyu, na sut agu di syudad Tarsus glam di Silisya, bay dini sa di Dyérusalém i gulam-nokgu. Na Gamalyél i too tamdò deg gablà di dad flalò i dad gutambulito, na too minit i nawagu mimen Dwata, salngad i kdeeyu di mduh ani. ⁴ Na i nimògu di muna, too agu mlayam i dad to mlalò di Dalan Dyisas, kel di kfatigu dale. Na kanfègu dad lagi na balù dad libun du fbilanggùgu ale. ⁵ I gumdatah di dad bà di Dwata na kdee dad tua gal mebe gito dad Dyu gmadè too glut i dad mangu ani. Du di muna, tagwègu mdà di dale dad sulatla di dad flaneckla Dyu di banwe Damaskus, du fye nun glalgu kamfè i dad to faglut di ku Dyisas, na

salu agu ditù du fye nebegu ale bnakus i sangkali di Dyérusalém, du fye fanlayam ale.

I ktulen Fol i gumdaan faglut di ku Dyisas Krayst

⁶ “Kabay fan ltu i duh di kagdadonggu di Damaskus, na tatì makto i bong kneng mdà di langit tmuyal glibut deg. ⁷ Na tatek agu di tanà na lingegu i talù, manan, ‘E Sol, Sol, kan ku fanlayamam agu?’

⁸ “Smalek agu, mangu, ‘Amu, simto ge kè?’ Na manan di deg, ‘Agu sa Dyisas mdà di Nasarét i fanlayamam.’ ⁹ Na i dad demegu magu teenla i bong kneng, bay làla glabat i talù i to stulen di deg.

¹⁰ “Na mangu, ‘Amu, tan i fye nimògu?’ Na manan di deg, ‘Mték ge na fles ge di Damaskus, na ku kel ge ditù nun tmulen ge i kdee fimò Dwata ge.’

¹¹ Na du tabutè agu mdà di bong neng gine, taman nalak agu i dad demegu fles di Damaskus.

¹² “Na nun satu lagi dnagit ku Ananayas nlauyan agu. Na toon faglut di Dwata na nimenan i dad flaloito na nafè kenen i kdee dad Dyu mnè déén. ¹³ Na ani i to salu di deg, na tadag di safédgu, na manan, ‘Flanekgu Sol, lêman ge nan mite.’ Na di kmanan én, lêman agu mite, na teengu kenen.

¹⁴ “Na talù kenen di deg, manan, ‘I Dwata fnangamfù i dad gutambulito malék ge du fye gadeam i kenen knayè, fye teenam i Saligan Too Matlu, na fye lingem kenen too talù. ¹⁵ Du ge mbaling to gal tmulen di kdee dad to i tateenam na lingem mdà di kenen. ¹⁶ Na landè dademe fatanam. Mték ge nan, fbunyag ge, na falobam Amuito Dyisas i dad salaam fagu di kdasal di kenen.’ Én i manan deg.”

I kdek Dyisas ku Fol di dad to ise Dyu

¹⁷ Na fadlug talù Fol, manan, “Na kafnge é n, samfulê agu di Dyérusalém, na dmasal agu di Bong Gunnè Dwata. Na di lamgu dmasal nun kanteengu. ¹⁸ Kanteengu Amugu Dyisas, na manan di deg, ‘Fafal ge lamwà di Dyérusalém, du i dad to dini là ale mayè dmawat i ktulenam gablà di deg.’

¹⁹ “Na tmimel agu, mangu, ‘Kabay Amugu, tagadè i dad to dini i tagnègu nimò, dunan nkatgu i dad gusatdò i dad Dyu du fye bnilanggùgu na fbadasgu i dad to faglut di ge. ²⁰ Na balù di kfatila ku Stifan di kastulenan gablà di ge, déén agu sa, na nagingu i dad to mati ku Stifan na agu fa mantay i saulla.’ ²¹ Kabay ani i timelan deg, manan, ‘Mdà ge du dekgu ge salu di mawag banwe di dad to ise Dyu.’ ” É n man Fol.

I kastulen Fol na i ulu di dad sundalu

²² Na too fye kaflinge i dad to di kdee man Fol kel di kmanan gablà di ksalun di dad to ise Dyu, bay di kaklingela ani mkit ale, manla, “Fnatiyu kenen! Landè gukmamu to ani, là fakay ku mnè fa kenen di tah tanà.”

²³ Na di kakitla, nlusla dad tahà sigalla du tayalla na balù dad kfung sabulla salu tah. ²⁴ Na i ulu di dad sundalu di banwe Roma mdek i dad sundalun mebe ku Fol di lam i gumnèla. Na fbadasan fye tulenan ku tan duen i dad to too mkit. ²⁵ Kabay di kagbakusla kenen du fye bnadasla, man Fol di satu kafitan tadag déén, manan, “Fakayyu kè bnadas i to mdà di Roma ku là fa gadèyu i salaan?”

²⁶ Di kaklinge i kafitan i man Fol, salu kenen di ulu i dad sundalu na tulenan i man Fol, manan, “Tan i fanam nimò, du to ani i to mdà di Roma?”

²⁷ Na salu i ulu i dad sundalu di ku Fol na snalekan manan, “Tulenam deg, ge kè to di Roma?” Na tmimel Fol, manan, “Hae, agu sa to di Roma.”

²⁸ Na man i ulu, manan, “Too bong bayadgu deg du fye matlo agu to di Roma.”

Na tmimel Fol, manan, “Kabay agu, sut agu di Roma, taman mdà fa di ksutgu tagnè agu to di Roma.”

²⁹ Na i dad to fan smalek ku Fol fawag ale di kenen. Na di kgaðè i ulu ani Fol to di Roma, too likò kenen du tafbakusan kenen sangkali.

I kebela ku Fol di muna i dad to mukum

³⁰ Na di tmadol duh, nwè i ulu dad sundalu dad sankali Fol, na du kayean gadè ku tan i dalam i dad Dyu ku Fol, fastifunan i dad ulu di dad bà di Dwata na kdee dad to gal mukum i dad Dyu. Na neben Fol déén na ftadagan kenen di muna i kdeela.

23

¹ Na too meye Fol di dad to mukum i dad Dyu, na manan, “Dad flanekgu Dyu, kel di duh ani toogu dnohò i kdee nimò fimò Dwata deg, taman là agu myà di munan.” ² Na di kaklingela i man Fol, i gumdatah i dad to bà di Dwata dnagit ku Ananayas, manan di dad to tadag di saféd Fol, “Snamfakyu kenen.” ³ Na kafnge én, man Fol di kenen, “Fadê, ku ge baling snamfak Dwata kadang mdà di kaflingum. I duenam sudeng déén du nukumam agu fagu di dad flalò Mosis, bay

nlafaam sa i dad flalò én di dekam ale smamfak deg.”

⁴ Na i dad lagi mdadong di ku Fol, manla di kenen, “Tay, sasè manam di gumdatah i dad bà di Dwata tamgalékan!”

⁵ Na tmimel Fol, manan, “Dad demegu Dyu, làgu gadè ku kenen i gumdatah i dad bà di Dwata, du man di Tnalù Dwata fsulatan, ‘Nang gamu talù sasè gablà di gumdatahyu.’ ”

⁶ Na di kgaðè Fol dademe dad to stifun déén Sadusi na dademe Farisi, toon falbong i taluan, na manan, “Dad flanekegu, agu sa to Farisi, na tingà i satu to Farisi. Én duenyu agu nukum ani, du faglut agu mték kadang i dad to mati.”

⁷ Na di kmanan ani, baling sbulaw i dad Farisi na i dad Sadusi, na masbalét i fandam kdee dad to stifun déén. ⁸ Sbulaw ale du man i dad Sadusi là kun mték i dad to mati, na landè dad kasaligan na landè dad layef i dad to. Kabay i dad Farisi, faglut ale kdee ani slame nun.

⁹ Na too matnù i kalbong talùla déén. Na nun dademe dad Farisi gal tamdò i dad flalò blé Dwata di ku Mosis, tadag ale na too ale msen ku Fol, manla, “Landè teenmi sasè mgimò i to ani. Nun kè tulus demen kasaligan i stulen di kenen.” ¹⁰ I kasbulawla mbaling matnù i kinitan. Taman i kafitan dad sundalu talikò nan, du man nawan mdà di kasnadyolla ku Fol ken mati kenen. Taman gasilan fnaul i dad sundalun, du fafwean ku Fol mdà di dad to, na feben di lam i gumnèla.

¹¹ Na di kbutang én, msut Dyisas di saféd Fol, na manan, “Toom fangal i nawam. Tatulenam gablà

di deg dini di Dyérusalém na toom tulen lêman kadang ditù di banwe Roma.”

I tafandam i dad Dyu kibòla mati ku Fol

¹² Na di flafus, nun dademe di dad Dyu stifun du fandamla ku tan i kibòla mati ku Fol. Na smafà ale manla silang ale lêman kmaan ku demen minum ku tamati Fol. ¹³ Na i kdeela magin di kastulenla ani mlukas fat falò ale. ¹⁴ Na kafnge é n, salu ale di dad ulu di dad to bà di Dwata na i dad tua gal mebe i dad Dyu, na manla, “Tasmafà gami na i safàmi silang gami lêman kmaan ku tagfatimi Fol. ¹⁵ Taman ani fye kibòyu, gamu na i dad to gal mukum, fafngéyu Fol fagu di kafitan i dad sundalu, na manyu nun fa kayèyu gadè gablà di kenen. Kabay gami, fanlaabmi di dalan du fnatimi kenen di laan fa kel dini.”

¹⁶ Kabay i tingà lagi i flanek Fol libun mlinge i fanla kibò ku Fol. Taman salu kenen di gumnè i dad sundalu, na tulenan ku Fol.

¹⁷ Na di kaklinge Fol i manan, fatlon i satu ulu i dad sundalu na manan di kenen, “Begam nagin tingà lagi ani salu di kafitanyu, du nun kayean man di kenen.” ¹⁸ Taman faginan i tingà lagi di kafitanla, na manan, “I to bnlangguito dnagit ku Fol, fatlo deg na fakdo di deg ku beggu nebe i tingà ani dini di ge, du nun kun kayean man di ge.”

¹⁹ Na i kafitan i dad sundalu nagotan i kmal i tingà lagi, na neben fawag di dad to du fye landè mlinge, na snalekan, manan, “Tan i kayeam man di deg?”

²⁰ Na man i tingà lagi, “Tasasatu nawa i dad ulu i dad Dyu mni di ge fayah ku febem Fol salu di muna i dad gal mukum i dad Dyu, du nun fa

kun kayèla gadè gablà di kenen. ²¹ Kabay nang ge mimen i kayèla, du nun mlukas fat falò dad lagi salbuni du mlaab kenen, du smafà ale manla silang ale kmaan demen minum ku tagfatila Fol. Tagatlagad ale mimò dun ani, na alòla fatan i kimenam i knayèla.”

²² Na dek i kafitan i dad sundalu i tingà lagi, manan, “Nangam tulen di balù simto to i ktule-nam di deg.” Na di kagmanan ani fdaan i tingà lagi.

I ktundala ku Fol salu di banwe Sisariya

²³ Kafnge én, fatlo i kafitan i dad sundalu lwe dad demen ulu, na manan di dale, manan, “Fatlagadyu lwe latu dad sundalu, na fitu falò dad to smakay kudà, na lwe latu to mebe agas, du fye gatlagad gamu mdà kadang di alas nuwébi butang, du salu gamu di Sisariya. ²⁴ Na lèmanyu fatlagad i dad kudà gusmakay Fol, du tundayu kenen di ku Gubirnadador Filik, na tooyu bnantay du fye landè gaslokan di dalan.”

²⁵ Na smulat kenen di ku Gubirnadador Filik, na ani manan, ²⁶ “Agu Klawdyus Lisyas i smulat ani. Di ge too mgafè Gubirnadador Filik.

“Too fye flafus di ge.

²⁷ “I to ani kanfè i dad Dyu dini na fanla kenen fnati. Kabay di kgadègu kenen satu to di Roma, fagingu i dad sundalugu na falwàmi kenen di falella. ²⁸ Na du kayègu gadè ku tan i gugsalaan, nebegu kenen di gustifun i dad to gal mukum i dad Dyu. ²⁹ Na déén gugmadègu landè salà mgimoan i fakayla kenen fnati ku demen fbilanggù. Én duenla mlé kenen salà du gablà alò i dad flalòla.

³⁰ Na di ktulen i satu to deg nun dademe dad Dyu tafatlagad mati kenen, fandamgu fye ku gasilgu kenen febe di ge. Na mangu di dad to dmalan kenen, fye ku tulenla ge ku tan i salaan.” Én i sulatan.

³¹ Taman nimen i dad sundalu i dek i kafitanla, taman di butang én nngéla Fol, na nebela kenen kel di banwe Antifatris. ³² Di tmadol duh, samfulé i dad sundalu alò tmanà di gumnèla di Dyérusalém, na i dad sundalu nun kudà, ale i fadlug mebe ku Fol ³³ kel di banwe Sisariya. Na di kakella ditù, tundala i sulat di gubirnadador na flesla blé Fol di kenen. ³⁴ Na bnasa i gubirnadador i sulat, na snalekan Fol i banwe gumdaan, na di kgadean mdà Fol di Silisya, ³⁵ manan, “Fanlingegu i kayeam man ku takel kadang i dad to dmalam ge.” Kafnge én, fbantayan dad sundalu Fol di tagne gumnè Hari Hérod.

24

I kdalamla ku Fol di muna Gubirnadador Filik

¹ Na kakubu lime butang, Ananayas i gumdatah i dad bà di Dwata salu di Sisariya mdà di Dyérusalém na magin i dademe dad tua mebe i dad Dyu, na satu abugadu dnagit ku Tirtulus. Na salu i kdeela di muna Gubirnadador Filik du tmulen i dad salà Fol. ² Na fngén Fol, na kakelan déén, tambù Tirtulus dmalam kenen di muna Filik, manan, “Too mgafè Gubirnadador, mdà i kfulungam mebe i banwe, tamlo manak i knèmi, na dee mgimoam i kguman i banwe ani gafye knè i dad to mnè dini. ³ Na kdee fye mgimoam ani tagadè i kdee dad to di klamang banwe, du tatulenmi di dad to gablà di

fye kagotam. Taman mlé gami bong fye di ge. ⁴ Na ani làgu ftahà ken glukas ge flinge deg. Kabay ku mfakay begam fanlinge i tukay manmi di ge.

⁵ “I to ani toomi teen i ksasean, du kenen mebe i ksamuk di dad Dyu di klamang banwe, na kenen mebe i satu fnaglut, i dad to faglut di satu to mdà di banwe Nasarét. ⁶ Na fanan fagsik i Bong Gumnè Dwata, taman kanfèmi kenen. Kayèmi mukum kenen fagu di dad flalò blé Dwata di gami dad Dyu fagu di ku Mosis, ⁷ bay Lisyas, i kafitan i dad sundalu i mlabal i knayèmi, du salu déén di gami na nwean Fol mdà di gami fagu di leges. ⁸ Kafnge én, dekan gami dini di ge, du fye tulenmi di ge ku tan i salà Fol. Na ku toom kenen snalek, gadeam too glut i kdee dad dalammi kenen.”

⁹ Na i dademe dad Dyu déén, naginla i kdee dalam Tirtulus, na manla too glut i manan.

I ktalù Fol di muna Gubirnadòr Filik

¹⁰ Na kafnge én, ftalù Gubirnadòr Filik Fol. Na man Fol, “Gadègu tatoo mlo ge mebe i banwe i dad to Dyu, taman too agu lehew du gtimelgu i kdalamla deg di munam. ¹¹ Ku smalek ge di dad to, fakayam gadè na alò sfalò lwe butang tamlius di ksalugu ditù di Dyérusalém du mangamfù agu di Dwata. ¹² Na i dad to dmalam deg là teenla agu samdal balù simto to di lam i Bong Gumnè Dwata, na làgu banlét i dad to déén di gusatdòla, demen di dademe dad gusalugu di klamang syudad. ¹³ Na landè gfitela di ge kaglut i gugmadeam dun na glut i kafsàlala deg. ¹⁴ I kaglutàn too agu mangamfù di Dwata, i Dwata dad gutambulmi, fagu di Dalan Dyisas i manla satu fnaglut là glut. Kabay faglut

agu fa di kdee sulat di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na kdee sulat i dad tugad Dwata. ¹⁵ Na nun fatangu salngad i dad to ani, du fnaglutgu fagu di Dwata nun duh kadang mték i kdee dad to mati, balù fye ku demen sasè dad to. ¹⁶ Taman too agu fgal mimò fye, du fye landè gamsamuk i nawagu di muna Dwata na di muna i dad to.”

¹⁷ Na fadlug Fol talù di muna Filik, manan, “Kafnge file fali i là agu salu di Dyérusalém samfulé agu ditù, du tundagu filak du tabeng di dad demegu Dyu mnè di kalima, na nun blégu di Dwata. ¹⁸ Na di kitela deg déén di Bong Gumnè Dwata, tafngegu flaneb i ktogu fagu di flalò dad Dyu fagu di ku Mosis. Landè sa dad to stifun di safédgu na landè samuk. ¹⁹ Kabay di bang én, nun dademe dad Dyu déén mdà di Asya, fye ku dini ale moon di munam du tmulen i salàgu ku nun, ²⁰ ku demen fye ku i dad to dini dmalam deg tmulen i salà teenla di deg di ktadaggu di muna i dad to gal mukum i dad Dyu. ²¹ Én alògu gadè fakayla tulen gugsalàgu di ktadaggu di munala, dunan di kmangu, ‘Duenyu agu nukum dini ani, du fnaglutgu mték kadang i dad to mati.’ ”

²² Na du too gmadè Filik gablà di Dalan i kafaglut di ku Dyisas, taman fafanakan i usay, bay manan, “Nukumgu ani kadang ku takel Lisyas, i kafitan di dad sundalu.” ²³ Na kafnge én, dekan i ulu di dad gal mantay ku Fol, too kenen bnantay, bay falohla kenen mimò dademe knayean na falohla i dademen galak mlé di kenen i dad kliduan.

I ktadag Fol di muna Filik na yaanan Drusila

²⁴ Na takakubu là file duh tasalu déén Filik na magin i yaanan Drusila. Na Drusila ani Dyu kenen. Na fngé Filik Fol, na flinge ale i ktulen nan gablà di kafaglut di ku Krayst Dyisas. ²⁵ Na di ktulen Fol gablà di katlu na i kadnan nawa, na gablà di kukum Dwata fan kel, likò Filik, na manan, “Tagablà nan flo, fakay ge mdà. Na ku nun gugaslenggu lêta ge fngé.” ²⁶ Na di bang é, nun fa dademe kayean, man nawan ken banlé kenen Fol filak du fye falwaan kenen. Taman galan fafngé Fol du fye stulen ale.

²⁷ Na di kakubu i lwe fali, nun tlas Filik i Gu-birnadon, dunan satu to dnagit ku Forkyus Fistus. Kabay là falwà Filik Fol di bilanggù, du kayean ku dnayen i dad Dyu i nimoan.

25

Fistus i tlas Filik mukum ku Fol

¹ Na tlu butang Fistus kel di banwe Sisariya mdà kenen salu di Dyérusalém. ² Na di kakelan di Dyérusalém i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad to gal mebe i dad Dyu, salu di kenen du tulenla i salà Fol. Na too ale fakdo di kenen ³ ku fasfuléan Fol di Dyérusalém, du fandamla fanlaabla kenen di dalan na fnatila. ⁴ Kabay tmimel Fistus, manan, “Tabnilanggù Fol di Sisariya, na fan agu samfulé ditù. ⁵ Taman fye ku nun dademe di dad uluyu magin deg salu ditù, na dale tmulen i salaan ku nun.”

⁶ Na mnè Fistus déén di Dyérusalém walu ku demen sfalò butang. Na kafnge é, samfulé kenen di Sisariya. Na di tmadol duh sudeng kenen di gumukuman na fafngén Fol. ⁷ Na di kakel Fol

sanlibut i dad Dyu tasalu déén mdà di Dyérusalém, na too dee salà i dalamla kenen, bay landè kaglut i fakayla fite gugmadè glut i dad dalamla. ⁸ Kabay nsen Fol i kton, manan, “Landè sa nlafàgu dad flalò i dad Dyu, na landè salàgu di Bong Gumnè Dwata, ku demen di ku Sisar, i gumdatah di Roma.”

⁹ Kabay du kayè Fistus ku fanlehewan i dad Dyu, taman snalekan Fol, manan, “Mayè ge kè samfulé di Dyérusalém, du fye déén gumukumgu ge gablà di dad dalamla ani?”

¹⁰ Kabay ani timel Fol, manan, “Là, tadini agu di muna i to i mgalék i gumdatah di Roma, na du ani gumbela deg, ani sa i glut gumukumam deg. Landè sa salàgu di dad Dyu, na tagnè ge gmadè glut i mangú. ¹¹ Na kaflingenta dun, ku nun salàgu i gablà agu fnati, landè fnigu ku nlifetyu salàgu. Kabay ku landè kaglut i dad dalamla deg, landè balù simto fakay mlé deg di dale. Na én fnigu ani ku Sisar mukum deg.”

¹² Na kafnge én, di kastulen Fistus di dad to gal mngewe kenen, ani timelan ku Fol, manan, “Tafnim ku Sisar i mukum ge, taman déén gusalum di ku Sisar.”

I ktalù Fol di muna Harì Agrifa

¹³ Na di là file butang, i harì i dad Dyu dnagit ku Harì Agrifa na i libunan Birnis, kel di Sisariya du nlauyla Fistus. ¹⁴ Du dee butangla mnè déén, stulen Fistus di ku Harì Agrifa gablà di ku Fol, manan, “Nun to bnlanggù Gubirnadòr Filik na tagakan dini. ¹⁵ Na di ksalugu di Dyérusalém, i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad tua gal mebe dad Dyu dmalam kenen na toola fni di deg ku toogu

kenen faflayam. ¹⁶ Kabay i mangu dale, là fakay di dad urdin di Roma ku fanlayamla i satu to ku laan funa gamtimel di dad to i dalamla kenen. ¹⁷ Taman di kakella dini là agu fganggà, bay di tmadol duh gasil agu salu di gal gumukum na fafngégu kenen. ¹⁸ Na di ktadag i dad to dmalam kenen fandamgu ku nun tulenla gablà di too sasè nimoan, bay landè sa tulenla fakayla fsalà kenen. ¹⁹ Baling én alò tulenla gablà di kasbulawla di fnaglutla, na gablà di satu lagi dnagit ku Dyisas tamati, bay man Fol tamték. ²⁰ Na du là agu gmadè ku tan i fye kukumgu ani, taman snalekgu Fol ku mayè kenen samfulê di Dyérusalém du fye déén gumukumgu dun. ²¹ Kabay laan mayè. Na di kafnin i gumdatah di Roma mukum kenen, fbantaygu dad sundalu kel di kfebegu kenen di ku Sisar.”

²² Na man Agrifa di ku Fistus, manan, “Kayègu flinge i man to én.”

Na tmimel Fistus, manan, “Fayah fakay ge flinge kenen.”

²³ Na di tmadol duh kel Agrifa na Birnis na toola fite i kdatahla di kfusukla déén di gumukum. Na magin di dale i dad gumdatah i dad sundalu na i dad mdatah to di syudad én. Na di kakella di lam, fatlo Fistus Fol taman nngéla. ²⁴ Na man Fistus, “Harì Agrifa na i kdeeyu dini, tadini i to dnam kdee dad Dyu di Dyérusalém na balù dini di Sisariya. Na too ale mkit du kayèla ku fafatigu kenen. ²⁵ Kabay landè teengu salà mgimoan i fakay gumukum kenen di fati. Na du kenen sa i mni ku i gumdatah di Roma mukum kenen, nagingu i kayean na fangu febe di Roma. ²⁶ Kabay

tan i sulatgu kadang di gumdatahito Sisar gablà di kenen, du landè too kaglut salaan. Ani duengu fafngé ku Fol salu dini di munayu, lumban di munam Hari Agrifa, du fye fagu di ksalekito, nun fakaygu sulat gablà di kenen di ku Sisar. ²⁷ Du di fandamgu, là fakay ku febegu satu to bnilanggù di ku Sisar ku landè fgadègu di kenen ku tan i too salaan.”

26

I ktalù Fol di muna Hari Agrifa

¹ Na man Agrifa di ku Fol, manan, “Fakay ge tmimel i gman i dad Dyu gablà di ge.” Na ftadag Fol i kmalan du fan talù du nsenan i kton, na manan, ² “Hari Agrifa, fandamgu too fye kagkahgu di duh ani, du fakay agu tadag di munam na tmimel i kdee dalam i dad Dyu deg. ³ Satu gufye i nawagu du toom gadè sa i kdee dad ukum i dad Dyu na i dad tdò galmi sanbulaw. Taman toogu beg fakdo di ge ku fantahaam i nawam flinge deg.

⁴ “Na kdee dad Dyu gmadè i ldamgu fandà fa di ktukaygu, balù mdà di katbuan gadèla i nimògu klogu déén di deg banwe na di knègu di banwe Dyérusalém. ⁵ Tamlo gadèla gablà di deg, ku alò ale mayè tmulen moon, du mdà di katbuan gagin agu di fnaglut i dad Farisi, i lumbuk i dad Dyu too mimen i dad flalò Dwata. ⁶ Na di duh ani tadag agu dini di munam na fukumla deg du fnaglutgu too dnohò Dwata i fakangan di dad gutambulmi. ⁷ Na i sfalò lwe lumbuk i gutambulmi dad Dyu, fatanmi i kagdohò Dwata i fakangan klola mangamfù di

kenen di mduh na kifù. Na Harì Agrifa, du mdà di kfatangu i fakang ani, tadnalamlà agu. ⁸ Kan kè ku nun di gamu dad Dyù là faglut gmagan Dwata mték i dad to mati?

⁹ “Na balù deg di muna, én mnè di nawagu too fgal mlayam i dad faglut di ku Dyisas mdà di Nasarét, ¹⁰ na én nimògu di Dyérusalém. I dad ulu i dad bà di Dwata mlé deg glal, na bnilinggùgu dee dad to Dwata, na di kukum dale di fati, magin agu sa. ¹¹ Na dee dulégu ale faflayam déén di kdee gusatdò i dad Dyù, du kayègu ku knagolla i kafaglutla di ku Dyisas. Na du too sasè i kaflabègu dale, balù i gumnèla di dademe mawag banwe, toogu ale natud du fanlayamgu.”

I ktulen Fol i gumdaan faglut

¹² “Na di satu kagugu, salu agu di banwe Damaskus. Na nun nebegu sulat mdà di dad ulu i dad bà di Dwata mlé deg glal kamfè i dad to faglut di ku Dyisas. ¹³ Na Harì Agrifa, di ltu i duh slenggu magu, teengu bong neng mdà di langit, too bong fa di kneng i duh, glibut di deg na di dad to magin deg. ¹⁴ Na i kdeemi tatek di tanà, na lingegu i talù manan di deg di talù Hibru, manan, ‘E Sol, Sol, kan kè ku fanlayamam agu? Balingam fanlayam i ktom fagu di galam nimò, salngad i baka smifà i talam tuad mfunan.’ ¹⁵ Na smalek agu, mangu, ‘E Amu, simto ge kè?’ Na tmimel i Amu, manan, ‘Agu sa Dyisas i galam fanlayam. ¹⁶ Kabay mték ge na tadag, du én duengu msut di ge, du nalékgu ge mgimò saliggu, du fye tulenam di dad to i teenam duh ani na i dademe fa i fitegu ge kadang. ¹⁷ Na falwàta ge kadang mdà di falel i

dad demem Dyu na balù mdà di dad to ise Dyu, i dad to gumdekgu ge. ¹⁸ Ge sa lamwa i fandamla, na falwaam ale mdà di gukmifun na nebem ale di gumalwan, na mdà di agot Satanas salu di Dwata, du fye fagu di kafaglutla di deg nlifetgu i dad salàla, na gamdawat ale i avel gaging di dademe dad to mbaling dad ngàgu.’ ”

I ktulen Fol i nimoan

¹⁹ “Taman Harì Agrifa, nimengu i manan di deg mdà di langit. ²⁰ Funagu tamdò i dad to déén di Damaskus, di Dyérusalém, kafnge én di klamang banwe Dyudiya, na i dad to ise Dyu. Tdògu ale fye ku msal ale, tmagak i dad sasè nimòla, fdadong di Dwata, na fite i ksalla fagu di dad fye nimòla. ²¹ Na én sa duen i dad Dyu kamfè deg déén di Bong Gumnè Dwata, na fanla agu fnati. ²² Kabay kel di duh ani ttabeng agu Dwata, na taman dini agu di munayu na tulengu i kaglutlan di kdeeyu, di dad to mdanà ku demen di dad to mdatah. I mangu ani salngad i tagman dad tugad Dwata na Mosis i gdohò kadang di fulé duh, ²³ dunan i To Mgalék Dwata too gagu funa di too sasè kaflayam kel di kfatin, na kenen muna di kdee mték mdà di fati, na kenen sa tmulen di dademen Dyu na di dad ise Dyu gablà di kagalwà di dad salà.”

²⁴ Na sleng Fol msen i kton, too mkit Fistus, manan, “Fol, tabook ge. I bong gnadeam i gafbook ge.”

²⁵ Kabay tmimel Fol, manan, “Gubirnadur Fis-tus, là agu sa book, du i mangu ani too glut na fakay fnaglut. ²⁶ Na Harì Agrifa, landè klikògu falwà i kdee kayègu man di ge, du gadeam sa gablà

di kdee ani du là sa mgimò di gugbunin. ²⁷ Hari Agrifa, faglut ge dé i gman dad tugad Dwata? Gadègu faglut ge.”

²⁸ Na man Agrifa ku Fol, “Man nawam kè di là mlo ani mgebem agu di kafaglut di ku Dyisas?”

²⁹ Na tmimel Fol, manan, “Balù là mlo ku demen mlo knean i dasalgu di Dwata fye ku ge moon na i kdee dini mlinge i mangu mbaling salngad deg, bay ise ku nikat gamu sangkali.”

³⁰ Kafnge én, i Hari, i Gubirnadòr, Birnis, na i kdee dademela déén tadag ale na mdà. ³¹ Na di kdàla stulen ale, manla, “Là fakay fnati to ani ku demen bnilinggù du landè sasè nimoan.”

³² Na man Agrifa di ku Fistus, manan, “I to ani fakay falwà di bilanggù ku laan baling fukum di ku Sisar.”

27

I kaweng Fol salu di banwe Roma

¹ Na di ksasatu fandamla fsalu gami maweng ditù di banwe Roma di Itali, fbantayla Fol na i dademe to bnilinggù di ku Dyulyus, i satu kafitan i dad sundalu dnagitla Dad Sundalu i Gumdatah. ² Na smakay gami di satu aweng mdà di banwe Adramityum tafan mdà salu di dad banwe mdadong di kilil mahin glam di banwe Asya. Na mdà gami, na Aristarkus i satu to mdà di banwe Masidunya fdu di syudad Tésalonika magin gami. ³ Na di tmadol duh, dmuung gami di banwe Sidon. Na du Dyulyus kamdo ku Fol, taman began faloh Fol tufa du mlauy i dad demen sgalak fye banléla kenen i dad kliduan. ⁴ Kafnge én, lêman gami

mdà maweng, na du too mgal i nus gsungsungmi, taman maweng gami salu di guglidung i nus di fungul Sifrus. ⁵ Na di kifalmi i mahin mdadong di banwe Silisya na Famfilya dmuung gami di Mira i banwe glam di Lisya. ⁶ Na déén teen i kafitan i dad sundalu satu kafal mdà di Alihandriya fan mdà salu di Itali, taman déén gufsakayan gami.

⁷ Na too léét i kagumi klo di file duh, na too malima kel di kgafatmi mdadong di banwe Nidus. Na du gsungsung i nus na là gami gafles, taman maweng gami di guglidung i nus di fungul dnagit Krit, na nliusmi banwe Salmoni. ⁸ Na tatì gami maweng fkilil, bay too malima kagumi kel di kakelmi di banwe dnagitla Fye Gudmuung, là mawag di banwe Lasya.

⁹ Na du too gami ganggà di kagumi, taglius i duh gal kafwasa i dad Dyu, taman gnumahmi i bang sasè mahin. Taman fanngewe ale Fol manan, ¹⁰ “Dad demegu, gadègu ku fles ito di kaguito baling nun gaslokito, malmo i dad lulen na balù i kafalito, na kel di gito, kdeeito kè mati.” ¹¹ Kabay là fanlinge i kafitan i dad sundalu i man Fol, bay én fanlingen i kafngewe i to mebe i kafal na i to mfun dun. ¹² Na i gudmuungmi ani sasè gufsilung di bang katno, taman i gudee dad dememi mayè ku fadlug maweng fye gafat di Finik na déén gufanakmi du i banwe Finik satu suluk di fungul Krit, na smalu di gusdaf i duh, na là gfanan di bong nus di bang tno.

I bong bagyù

¹³ Di là ale fa mdà fganag mbal i nus, na taman fandamla ku gafles ale, taman nlakunla blangaw

na maweng fkilil di banwe Krit. ¹⁴ Kabay là mlo kel i too mgal nus dnagitla Nus Sabnal, na too mbal mdà di fungul. ¹⁵ Na tnadè nus i kafalmi, na du là fakay snungsung i nus du too mbal, taman balingmi fnagin ku nè gumebe i nus gami. ¹⁶ Na kagasablàmi di tukay fungul dnagit Kawda déén begmi guflidung. Na déén nlakunmi tukay boti gal lulen i kafalmi du fye là galnab, bay too malima gami mlakun dun. ¹⁷ Na di klakunla boti di tah i kafal, bnatangla i mgal tali i laweh bong kafalmi, du fye mgagid. Na du likò ale ken gasdang di falak sablà di kilil i mahin di banwe Libya, taman nwèla layal i kafal na fanul ale. ¹⁸ Na di tmadol duh, du fadlug i kgal i nus, batla dademe lulenla di mahin. ¹⁹ Na di gatlung duh, balingla bat di mahin i dad kandeem i kafal. ²⁰ Na file duh làmi teen i duh demen dad blatik, na fadlug too mbal i nus. Na du én kagkahmi, talandè imen nawami ku galwà.

²¹ Na mlo là kmaan i dad to, taman tadag Fol di munala, na manan, “E dademegu, ku alò gamu flinge deg na là ito fles di Krit, là malmo i lulenito na laito gaslok i kaflayam ani. ²² Kabay ani fnigu di gamu, fangalyu nawayu, du landè mati di gito balù satu, bay malmo i kafalito. ²³ Du malbutang Dwata i mfun deg na i fnangamfùgu, feben di deg satu kasaliganan, ²⁴ na manan di deg, manan, ‘Fol, nang ge likò, là fakay ku là ge tadag di muna Sisar i gumdatah di Roma. Taman mdà di kafye Dwata, landè mati di kdeeyu smakay i kafal ani.’ ²⁵ Taman dad demegu, fangalyu nawayu, du fnaglutgu too dnohò Dwata i kdee manan di deg. ²⁶ Kabay falis ito ditù di satu fungul na malmo i kafalito.”

I kalmo i kafal

²⁷ Na di gasfaloan fat butang falis gami i bong bagyù mifal di Mahin Méditéranu. Na di tngà butang i dad to gal mebe i kafal, man nawala mdadong gami di kilil. ²⁸ Taman tmandakla kn-galam i mahin, na lwe falò dife i kngalaman. Na là mlo lêmanla tmandak i mahin na i kngalaman sfalò lime dife. ²⁹ Na du likò ale ken gtadè i kafal di dad batu, taman ftatekla i fat blangaw di ulin na dmasal ale fye gasil mwal. ³⁰ Na i dad to gal mebe i kafal kayèla mila mdà di kafal. Taman fayolla i tukay boti di mahin, du flingu ale ftatek i blangaw di dulung i kafal. ³¹ Kabay man Fol di kafitan i dad sundalu na i dad sundalun, manan, “Ku mila i dad to gal mebe i kafal ani, là gamu galwà di bagyù ani.” ³² Taman kanlang i dad sundalu i tali ikat i boti di kafal na ftatekla di mahin du fanulla.

³³ Na di là fa mwal, too fakdo Fol di dale fye ku beg ale kmaan, manan di dale, “Tasfalò fat duh là gamu gamkaan mdà di sè klikòyu. ³⁴ Taman fakdogu di gamu fye beg gamu kmaan, du fye nun galyu, du balù sbalu wakyu landè lana.” ³⁵ Na di kagman Fol ani, nwean tukay fan na di muna i kdeela mlé kenen bong fye di Dwata na tanngaan i fan na knaanan. ³⁶ Na di kaklingela i man Fol matgal i nawala na kdeela kmaan. ³⁷ Na i kdeemi smakay di kafal ani lwe latu fitu falò nam. ³⁸ Na di kabsol i kdeela, batla di mahin i dademe msela, du fye magwà kablat i lulenla.

³⁹ Na di ksut i duh, làla dilè i tanà di kilil mahin, bay teenla suluk nun falak di kililan, na kayèla moon déén gudkalla. ⁴⁰ Taman fantola i dad ikat i dad blangaw na tagakla déén di mahin. Na nbella

fa i tali mgikat di ulin, na nbella i layal di dulung du fye mgebe ale i nus salu di kilil. ⁴¹ Kabay baling tadè i kafal di bong gumuntud i falak, na galbang i dulungan, na talà gagan mwè dun. Na malbà i ulinan di kalbang lwek.

⁴² Na i mnè di nawa i dad sundalu, fnatila i kdee dad to bnolanggù du fye landè gkahung di kilil na gila. ⁴³ Kabay i kafitan i dad sundalu, fnangan ale du laan mayè ku fnatila Fol. Balingan funa fakyaf di mahin i dad to fulung kmahung na kmahung ale kel di kilil. ⁴⁴ Na i dad là fulung kmahung mlalò ale, bay beg ale magot di dad kayu lamtew demen dademe kayu tamalbà di kafal. Na ani kibò i kdeemi beg gafat di kilil.

28

I kakel Fol di Malta

¹ Na di kagalwàmi mdà di sasè gaslokmi én, na takel gami di kilil, nun tmulen gami i dagit fungul ani dunan Malta. ² Na i dad to di banwe én toola gami dnawat, na du tambù mulen na too tno, dmutung ale lifoh. ³ Na muku Fol dutung, na di kdutungan dun di lifoh, nun satu ulad i gamfati to lamwà du too minit, na mlabéd di kmalan. ⁴ Na di kite i dad to di banwe én i ulad fatlawéng di kmal Fol, stulen ale, manla, “To ani too manò to, du balù tagalwà kenen di ksasè i mahin, bay laan galwà mdà di ksasè falelan.” ⁵ Kabay filik Fol i ulad di lam i lifoh, na landè sasè mkel di kenen. ⁶ Na fatanla ku balak i kmal Fol ku demen makto fugen na mati. Kabay too mlo ale fatan na landè sasè teenla lyo Fol, taman matlas i fandamla, na balingla man, “Kenen sa i satu dwata.”

⁷ Na mdadong déén nun tanà nfun i to mebe i fungul ani, dnagit ku Fubliyus. Na toon gami fanduf, na fnean gami di safédan tlu duh. ⁸ Na di bang ani, milè mà Fubliyus du minit i lawehan na milong litè. Na fusuk Fol di sibayan na dnasalan, na fkahan i falelan di kenen na fanguléan. ⁹ Na di kgimoan ani, kdee dad nun tduk di fungul Malta salu di kenen na mgulê ale. ¹⁰ Na too dee kfagula fite i afèla di gami, na di fan gami mdà banléla gami i dad kanlidùmi di kagumi.

I ksalu ale Fol di Roma

¹¹ Na di kakubu i tlu bulen, lêman gami mdà maweng na smakay di satu kafal mdà di banwe Alihandriya tagnè mnè déén di Malta di bang tno. Na kafal ani dnagitla Dwata Fingin. ¹² Na dmuung gami di syudad dnagit Sirakus na tlu butangmi déén. ¹³ Na mdà déén fles gami maweng na kel gami di syudad Rigyum. Na di tmadol duh mbal i nus timul, taman di galwen duh kel gami di banwe Futyoli. ¹⁴ Na déén nun teenmi dad flanekmi di kafaglut, na fakdo ale di gami beg fanak funa di safédla fitu butang. Kafnge é, mdà gami na fles gami salu ditù di banwe Roma. ¹⁵ Na di kaklinge i dad flanekmi faglut di banwe Roma fan gami gafat di dale, snitongla gami déén di fadyan dnagit Afya, na dademe smitong gami di gumnè gal gumilè i dad to magu dnagit Tlu Gumnè. Na di kite Fol dad demen faglut, mlé kenen bong fye di Dwata, na matgal i nawan.

I katdò Fol di Roma

¹⁶ Na di kakelmi di Roma, falohla Fol mnè aloan satu, bay nun satu sundalu mantay kenen.

¹⁷ Na kafnge tlu duh, fatlo Fol i dad ulu di dad Dyu déén. Na di kastifunla, manan di dale, “Dad flanekgu Dyu, balù landè salàgu di dademeito Dyu ku demen di dad flalò gdawatito mdà di dad gutambulito, knean bnilinggùla agu ditù di Dyérusalém na bléla agu di dad to di Roma. ¹⁸ Toola agu snalek na kayèla ku falwàla agu, du landè teenla salàgu i fakayla agu nukum di fati. ¹⁹ Kabay du là mayè i dad Dyu, landè dademe kibògu ku là agu mni di gumdatah di Roma ku kenen mukum deg, balù landè dalamgu i dad demegu Dyu. ²⁰ Ani duengu fatlo gamu salu dini, du fye site ito na fakay ito stulen. Du mdà di kafaglutgu di To Mgalék Dwata galito fatan gito dad bel Israél, nikat agu sangkali ani.”

²¹ Na manla di ku Fol, “Landè sulat gdawatmi mdà di Dyudiya gablà di ge. Na balù i dad demeito Dyu mdà ditù, landè santulenla sasè gablà di ge. ²² Kabay kayèmi fanlinge ku tan i mnè di nawam, du gadèmi nun dad to di kdee banwe dmuen i fnaglut gumaginan.”

²³ Taman nun kasbangla stifun du fanlingela Fol, na di duh i kasbangla, dee fa dad to salu di gumnè Fol. Na fandà flafus kel butang faglabatan na tdoan gablà di kagot Dwata. Too kenen fgal tamdò gablà ku Dyisas mdà di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i sulat i dad tugad Dwata, du fye faglut ale. ²⁴ Na nun dademe di dale faglut mdà di gman Fol, bay dademe là mayè faglut. ²⁵ Na baling ale sdal di kdàla. Kabay di là ale fa mdà, man Fol, “Too glut i gman i Mtiu Tulus di dad gutambulyu fagu di tugad Dwata Isaya, manan,

²⁶ ‘Salu ge ditù di dad to, na ani manyu di dale,
Balù nun lingeyu bay knean landè kaglabatyu,
na balù mite gamu, bay i teenyu làyu dilè.

²⁷ Du i dad to ani mbaling mgal i ulula.

snafangla i klingela,
na fnidangla matala,

du fye là ale mite,

na là ale mlinge,

du ken ale gamlabat i kaglutan,

na fakay ale msal,

na falwàgu ale di dad salàla.’

²⁸ “Taman fye tooyu gadè i kagalwà mdà di
Dwata takel di dad to ise Dyu, du ale i mayè flinge.”

²⁹ Na di kafnge Fol man ani, mdà i dad Dyu, na sdal
ale gablà di gmanan.

³⁰ Lwe fali klo Fol mnè di gumnè ndeman, na
dnawatan i kdee dad to mlauy kenen. ³¹ Na too
nun klabè i nawan na landè gablabal di katdoan
gablà di kagot Dwata na i kaglut gablà di Amuito
Dyisas Krayst.

I tnalù dwata New Testament in Blaan, Sarangani

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sarangani Blaan (Blaan, Sarangani)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1998, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Blaan, Sarangani

© 1998, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

cv

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
efb4a7ef-8c5f-5201-b899-abcaa7a21d0e